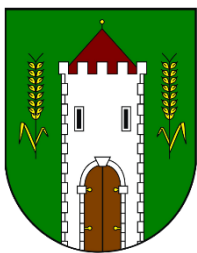

STRATEGIA ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030

KWIECIEŃ 2025 R.

ZAMAWIAJĄCY

GMINA NIEGOSŁAWICE

NIEGOSŁAWICE 55

www.niegoslawice.pl

OPRACOWANIE

1. INNEDGE CENTRUM PROJEKTÓW EUROPEJSKICH I INNOWACJI

KRĘTA 5

65-770 ZIELONA GÓRA

www.innedge.pl

2. WÓJT GMINY NIEGOSŁAWICE

67-312 NIEGOSŁAWICE 55

www.niegoslawice.pl

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

KONSULTANT

LUBUSKIE STOWARZYSZENIE WODORU I BIOMETANU H₂OZE

OGRODOWA 9

68-120 IŁOWA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: WNIOSKI Z DIAGNOZY GMINY NIEGOSŁAWICE	6
I.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ I ŚRODOWISKOWEJ	6
I.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ	14
I.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ	18
I.4. POŻĄDANE CECHY GMINY – BADANIE ANKIETOWE.....	26
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE	37
II.1 WIZJA I MISJA	40
II. 2 CELE STRATEGICZNE ROZWOJU	42
Cel strategiczny 1: Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka.....	48
Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny i kulturalny	49
Cel strategiczny 3: Ochrona kapitału przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej	49
II.3 CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024–2030.....	51
II.4 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	59
Podsumowanie.....	63
Współpraca i Finansowanie	69
Podsumowanie.....	69
II.5 ANALIZA NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	87
II.6 SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030	91
II.7 RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	100
II.8 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W RAMACH STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030	101
SPIS TABEL.....	105
SPIS MAP	105
SPIS RYSUNKÓW.....	105
ZAŁĄCZNIKI	105

WPROWADZENIE

W dniu 27 listopada 2023 roku Rada Gminy Niegosławice podjęła uchwałę Nr LIII.345.2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji, co uruchomiło proces opracowania dokumentu. Następnie uchwała została zmieniona w dniu 31 marca 2025 r. uchwałą Rady Gminy Niegosławice Nr XIV.63.2025 w sprawie zmiany uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji, wprowadzając zmiany harmonogramu opracowania projektu strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 jest dokumentem, określającym długookresowy plan działania, wskazującym kierunki rozwoju i cele strategiczne gminy by osiągnąć przyjęte założenia. Ustalenia te są podstawą do prowadzenia przez Urząd Gminy w Niegosławicach polityki społeczno-gospodarczej.

Niniejszy dokument obejmuje cele i uwarunkowania rozwoju Gminy Niegosławice do roku 2030. Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi.

Przygotowanie Strategii poprzedziło opracowanie dokumentu pn. Diagnoza Społeczna, Gospodarcza i Przestrzenna Gminy Niegosławice, której celem było określenie trendów zachodzących w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy na przestrzeni ostatniej dekady oraz zidentyfikowanie przyszłych kierunków zmian.

Diagnoza stanu obecnego oraz poznanie oczekiwań mieszkańców odbyło się na podstawie ankietyzacji mieszkańców, danych statystycznych pozyskanych m.in. ze źródeł Urzędu Gminy w Niegosławicach, Banku Danych Lokalnych oraz Głównego Urzędu Statystycznego, Monitor Rozwoju Lokalnego – Związek Miast Polskich.

Wnioski z opracowanej diagnozy stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów i kierunków działań rozwojowych gminy.

Można więc powiedzieć, że opracowana Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice jest przygotowana kompleksowo i obejmuje:

- diagnozę stanu w jakim obecnie znajduje się gmina – w tym jej silne i słabe strony,
- określa kierunek w jakim powinna rozwijać się Gmina Niegosławice,

Dokument strategiczny wskazuje również na działania, które przyczynią się do tego, aby opracowanie nie było tylko zbiorem pustych postulatów, ale realnie i pozytywnie wpływało na otaczającą nas rzeczywistość.

CZĘŚĆ I: WNIOSKI Z DIAGNOZY GMINY NIEGOSŁAWICE

I.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ I ŚRODOWISKOWEJ

Gmina Niegosławice leży w powiecie żagańskim i stanowi ok. 12% jego powierzchni. Powierzchnia gminy wynosi 136 km², liczba ludności według danych GUS stan na 31.12.2022 r, www.stat.gov.pl, to 4 267 mieszkańców, gęstość zaludnienia wynosi 31 osoby na km². Wskaźnik lesistości wynosi ok. 22,85% (aż 3116,23 ha) i jest jednym z najmniejszych w powiecie. Gmina ma charakter typowo rolniczy z zachowaniem układów wodnych, obszarów chronionego krajobrazu oraz obszarów NATURA 2000.

Mapa 1 Mapa gminy Niegosławice www.wikipedia.org.pl,

Największą jednostką osadniczą są Niegosławice- wieś, licząca 882 mieszkańców oraz mieszczącą w sobie siedzibę władz gminy wraz z podstawowymi obiektami usługowymi z zakresu bankowości, handlu i obsługi przesyłek. Obok funkcji mieszkalnych i usługowych miejscowość pełni rolę ważnego ośrodka działalności produkcyjno-włókienniczej (produkcja włókniny termozgrzewalnej).

Następnie pod względem liczby ludności plasują się: wieś Gościszowice (697 mieszkańców), Przecław (624 mieszkańców) i Mycielin (374 mieszkańców). Razem stanowią ok. 60% wszystkich mieszkańców gminy. Pozostałą część sieci osadniczej cechuje duże rozdrobnienie, należą do kategorii wsi małych i zamieszkuje je niewielka liczba ludności gminy.

Przez północno-wschodni kraniec gminy Niegosławice przechodzi droga ekspresowa S-3 relacji: Świnoujście – Szczecin – Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra – Legnica – Jawor – Bolków – Kamienna Góra – Lubawka (A4). Droga ta stanowi fragment międzynarodowej trasy E65, leżącej w transeuropejskim korytarzu transportowym. Na terenie gminy nie ma węzła drogowego – najbliższe z nich znajdują się w gminie Gaworzyce (w odległości około 3 km na wschód od granicy gminy Niegosławice) i w Nowym Miasteczku (w odległości około 3,2 km na północny zachód od granicy gminy Niegosławice).

Peryferyjny przebieg drogi ekspresowej S-3 w granicach gminy Niegosławice sprawia, że wewnętrzny system komunikacyjny oparty jest przede wszystkim na sieci dróg powiatowych i gminnych. Droga ekspresowa S-3 stanowi istotny ciąg tranzytowy, nie służy natomiast zapewnieniu dostępności komunikacyjnej poszczególnych wsi. Przez gminę Niegosławice przebiega jej niewielki odcinek – 3,9 km.

Drugim ważnym szlakiem komunikacyjnym jest droga wojewódzka Nr 328 relacji (Nowe Miasteczko – Przemków – Chocianów – Chojnów – Złotoryja).

Ogółem na terenie gminy Niegosławice znajduje się 154,0 km dróg publicznych. Najistotniejszą rolę komunikacyjną na terenie gminy odgrywają drogi powiatowe (44,2 km), wojewódzkie (15,9 km) oraz gminne (90 km), które umożliwiają transport wewnętrzny.

Z miejscowości Niegosławice istnieje możliwość dojazdu autobusami (prywatni przewoźnicy) do najbliższych miast powiatowych Żagań, Nowa Sól.

Na terenie gminy nie ma odpowiednio oznakowanych ścieżek rowerowych jako alternatywnych form komunikacji. Przez gminę przebiega odcinek linii kolejowej nr 14 relacji: Łódź Kaliska – Tuplice. Poza linią kolejową nr 14 przez obszar gminy – niemal południkowo – prowadził także odcinek linii kolejowej nr 303 relacji Rokitki-Kożuchów, (obecnie linia kolejowa została zlikwidowana).

Konieczna jest budowa, przebudowa i modernizacja oraz poprawa stanu technicznego dróg lokalnych i dojazdowych w ciągach dróg gminnych w obszarach zabudowanych oraz ważniejszych dróg gminnych poza obszarem zabudowania. Uwagę należy również objąć budowę parkingów, chodników i ich właściwe oznakowanie wraz z budową małej architektury i energooszczędnego oświetlenia.

Powiązania drogowe stwarzają możliwości transportowe z większymi ośrodkami miejskimi, a odległości do niektórych jednostek związanych z Niegosławicami są następujące:

- Żagań: 31 km (czas dojazdu ok.32 min);
- Nowa Sól: 29 km (26 min);
- Głogów: 31 km (34 min);
- Lubin: 52 km (41 min);
- Leszno : 78 km (1 godz. 26 min);
- Gorzów Wlkp.: 154 km (1 godz. 37 min);
- Legnica: 75 km (54 min);
- Zielona Góra: 49 km (40 min);
- Wrocław: 155 km (120 min);
- Poznań: 151 km (2 godz.18 min);
- Berlin: 239 km (3 godz. min);
- Drezno: 200km (2 godz. 30 min).

Powyższe położenie sprzyja dobrej komunikacji transportowej, czego efektem może być napływ nowych inwestorów, rozwój lokalnej gospodarki oraz turystyki. Gmina Niegosławice poprzez swoje położenie komunikacyjne i zasoby przyrodnicze ma potencjał zarówno do utrzymywania obecnych mieszkańców jak i przyciągnięcia nowych.

Obszar terenu gminy jest mocno urozmaicony: 22,85% (3116,23 ha) powierzchni obszaru gminy stanowią tereny lesiste, natomiast przepływająca rzeka Szprotawa wraz z dopływem Szprotawicy pozostawia po sobie liczne zakola, łąki, szuwary, enklawy leśne, rowy melioracyjne czy doliny z łąkami. Antropogeniczną formą rzeźby terenu są tu obwałowania Szprotawy.

Gmina Niegosławice położona jest w przeważającej części w zasięgu Wzgórz Dalkowskich. Jedynie stosunkowo niewielka część południowej i południowo-wschodniej części gminy leży na Równinie Szprotawskiej.

Lasy prawie w całości stanowią własność skarbu Państwa. Enklawy leśne znajdują się w południowo- zachodniej i północno-wschodniej części gminy. Czynnikiem sprzyjającym w prowadzeniu gospodarki leśnej na terenie gminy są duże kompleksy oraz ulegający stałej poprawie stan zanieczyszczenia powietrza, wpływający na stan zdrowotny lasów.

Główną rzeką omawianego obszaru jest **RZĘKA SZPROTAWA** wraz z dopływem – **Szprotawicy**. Na terenie gminy nie ma jezior, występują za to niewielkie zbiorniki wodne zlokalizowane w obrębach miejscowości : Gościeszowice, Mycielin, Niegosławice, Nowa Jabłona i Przecław.

Do bogactw gminy należy zaliczyć bardzo dobrej jakości, czystości i w smaku wodę pitną, która pochodzi z podziemnych źródeł.

Teren gminy położony jest w granicach jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) oznaczony kodami:

1. Biała Woda RW600010153499 (północna część gminy), naturalna część wód, umiarkowany stan ekologiczny, zły stan wód,
2. Szprotawica RW600010164499 (centralna i południowo-wschodnia części gminy), silnie zmieniona część wód, zły stan ekologiczny, zły stan wód,
3. Szprotawa od Chocianowskiej Wody do Bobru o kodzie RW60001116499 (południowo-zachodni fragment gminy), silnie zmieniona część wód, umiarkowany stan ekologiczny, zły stan wód,
4. Dalkówka RW60001015332, naturalna część wód, słaby stan ekologiczny, zły stan wód,
5. Sucha RW600010164699, naturalna część wód, umiarkowany stan ekologiczny, zły stan wód,
6. Ostrężna RW600010164529 naturalna część wód.

Gmina Niegosławice niemal w całości należy do zlewni Szprotawy (prawego dopływu Bobru), z wyjątkiem północnego fragmentu obszaru gminy (w tym wsi: Bukowica, Mycielin i Zimna Brzeźnica) położonego w zlewni Białej Wody (płynącej poza obszarem gminy Niegosławice).

Zgodnie z danymi map zagrożenia powodziowego, obszar gminy Niegosławice częściowo obejmuje tereny o wysokim (10% czyli raz na 10 lat) i średnim (1% czyli raz na 100 lat) prawdopodobieństwie powodzi. Obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;

Powierzchnia gruntów użytkowych rolnych w gminie wynosi 8 741 ha (64,10%), w tym gruntów ornych – 6 956 ha (51,01%), zaś łąk i pastwisk 1 742 ha (12,77%). Sady zajmują powierzchnię ok. 43 ha. Na terenie gminy dominują gleby klas IVa i IVb, obejmujące łącznie 36,1% areału gruntów ornych w gminie. Stosunkowo wysoki jest także udział gleb klasy III – zajmują one łącznie 28,3%, a także gleb klasy V – 24,1% gruntów ornych w gminie. Udział pozostałych klas gleb gruntów ornych w gminie jest znacznie mniejszy. Gleby dobrej jakości (klasy II) obejmują łącznie 0,8% areału gruntów ornych w gminie.

Na tle całej gminy największy udział gleb bardzo dobrych (II i III klasy bonitacyjnej) występuje na gruntach rolnych w obrębach Mycielin i Niegosławice, a najniższy w: Bukowicy, Nowej Jabłonej, Rudzinach i Krzywczychach¹.

Odzwierciedleniem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest dobór gatunków roślin do uprawy. W produkcji roślinnej dominują zboża (75% zasiewów), w tym najwięcej żyto i pszenica (12,90%). Stale rośnie powierzchnia upraw rzepaku i rzepiku (21% zasiewów) oraz okopowe.

Natomiast występującymi i udokumentowanymi na terenie gminy surowcami mineralnymi są: złoża kruszywa naturalnego.

Można przyjąć stwierdzenie, że warunki przyrodnicze, a przede wszystkim warunki glebowe nie stwarzają podstaw dla rozwoju rolnictwa. Szansą rozwoju gospodarstw rolnych jest dywersyfikacja.

Rozproszone, zielone źródła oparte o niewyczerpane zasoby naturalne – jakimi są słońce i wiatr – to dziś jedyna gwarancja nieprzerwanych dostaw energii do odbiorców indywidualnych i instytucjonalnych oraz samorządów w najkorzystniejszej na rynku cenie.

Na terenach gminnych panują dobre warunki do rozwoju agroturystyki – Niegosławice to gmina dość bogata w obszary objęte ochroną przyrody i krajobrazu. Na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody i krajobrazu:

Specjalny Obszar Ochrony (SOO) Obszar Natura 2000:

- **Stawy Przemkowskie PLB020003** obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa ptasia); pow. ogółem 4605,42 ha w gminie Niegosławice 1375,60 ha. Obszar obejmuje dwa kompleksy stawów (769 i 179 ha), wraz z fragmentami jesionowo - olszowych łągów (ogółem 75 ha) w ich otoczeniu oraz ekstensywnie wykorzystywane, wilgotne łąki z kępami wierzbowych zarośli.
- **Bory Dolnośląskie PLB 020005** obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa ptasia); pow. ogółem 172 093,39 ha w gminie Niegosławice 105,30 ha. W ostoi stwierdzono występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt.
- **Borowina PLH080030** specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa siedliskowa); pow. ogółem 512,22 ha w gminie Niegosławice 12,47 ha. Obszar stanowi mozaikę łąk i łąk z unikatowym w skali regionu skupieniem bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady

¹ Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Niegosławice

92/43/EWG: przelatki matorny, czerwónczyka nieparka i pachnicy dębowej. Jest to jedyne na Ziemi Lubuskiej stanowisko przeplatki matorny - Hypodryas matorna.

Obszary chronionego krajobrazu:

- **Dolina Szprotawki** pow. ogółem 6381,19 ha z czego w gminie Niegostawice aż 4257,87 ha. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.

Pomniki przyrody :

- na terenie gminy znajduje się 11 pomników przyrody. Jedynym rodzajem pomników przyrody są drzewa, rosnące pojedynczo lub w skupiskach, charakteryzujące się okazałymi wymiarami.

Walory krajobrazowe gminy, oraz terenów leśnych są w znacznej części dobrze zachowane. Historycznie ukształtowana sieć osadnicza gminy ma stabilny charakter, należy jedynie zwracać uwagę przy realizacji nowych inwestycji, by nie naruszały one dość chwiejnej równowagi ekologicznej, jaką cechują się tereny gminy.

Na dbałość o zasoby przyrodnicze i środowisko ze strony władz gminy miały wpływ podjęte w ostatnich latach kompleksowe działania, tj. realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i zagospodarowania odpadów oraz ochrony powietrza. Przyniosły one wymierne efekty w postaci bardzo wysokiego stopnia zwodociągowania ok. 100% i sukcesywne prowadzenie inwestycji kanalizacyjnych w pozostałych miejscowościach gminy. Sieć kanalizacyjna występuje w Niegostawicach, Gościeszowicach, Mycielinie, Przecławiu, Międzyzlesiu i Starej Jabłonie co stanowi ok 56% stopnia skanalizowania gminy. Obecnie Gmina przystąpiła do realizacji budowy sieci kanalizacyjnej w Rudzinach.

Na terenie gminy Niegostawice funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków, pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

System zaopatrzenia w ciepło na terenie gminy Niegostawice oparty jest głównie o spalanie paliw stałych (węglu kamiennego i biomasy). W części budynków w gminie ogrzewanie odbywa się poprzez spalanie paliw stałych, głównie węgla kamiennego, drewna i gazu.

Gmina posiada nieaktualny Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, którego celem było wskazanie kierunków poprawy jakości powietrza poprzez redukcję zanieczyszczeń w tym CO₂ oraz ograniczenie zużycia energii finalnej, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. redukcja emisji gazów cieplarnianych.

Na terenie gminy Niegosławice do głównych źródeł zanieczyszczeń należą lokalne kotłownie i paleniska domowe.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w lokalach mieszkalnych i domach jednorodzinnych gminy Niegosławice odnotowano 2117 źródeł ciepła. Głównym paliwem jest paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet), spalane za pomocą kotłów na paliwo stałe (750 szt.) oraz kominków z trzonem kuchennym (993 szt.). Ogrzewanie za pomocą energii elektrycznej to 292 użytkowników, pomp ciepła 37, kotłów olejowych 5 oraz kotłów gazowych 40 – dotyczy mieszkań i domów jednorodzinnych.

W roku 2024 liczby te uległy zmianie i odnotowano:

- ogrzewanie elektryczne – 314 szt.,
- pompy ciepła – 49 szt.,
- kotły olejowe – 5 szt.,
- kotły gazowe – 63 szt.,
- kotły na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet) – 882 szt.,
- kominki z trzonem kuchennym – 1074 szt.

Łącznie odnotowano 2387 źródeł ciepła.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ma również spalanie paliw w silnikach spalinowych napędzających pojazdy mechaniczne takie jak: samochody osobowe, ciężarowe, ciągniki siodłowe, ciągniki rolnicze, kombajny itp.

Dostępność gminy do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie poprawia się, dzieje się to za sprawą rozwoju telefonii komórkowej i internetu.

Praktycznie cały obszar gminy objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowych. Na terenie Gminy Niegosławice nie istnieje sieć gazowa. Gaz w butlach jest wykorzystany jako paliwo do ogrzewania gminnych obiektów użyteczności publicznych na terenie gminy oraz do budynków indywidualnych.

Na obszarze gminy nie funkcjonują zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska. W latach 2022-2023 r. nie zlokalizowano dzikich wysypisk odpadów komunalnych. Gmina Niegosławice nie posiada na swoim terenie czynnego składowiska, na terenie gminy wprowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. W miejscowości gminnej Przecław zlokalizowany jest punkt selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK).

Najważniejszym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego obejmujące obszar całej gminy. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy Niegosławice zostało uchwalone uchwałą nr XXI/100/2000 Rady Gminy Niegosławice z dnia 30 października

2000 r. zmienioną uchwałą nr XXIX/149/2009 z dnia 26 października 2009 r. i uchwałą nr XXXI. 194.2021 z dnia 29 lipca 2021 r. oraz uchwałą nr L327.2023 Rady Gminy Niegosławice z dnia 30 czerwca 2023 r.

Z kolei aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W 2021 r. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 4 % powierzchni gminy. Obecnie powierzchnia objęta planem wynosi 553,67 ha co stanowi 4,06 % powierzchni gminy.

Walory produkcyjne przestrzeni rolniczej gminy określić można jako wysokie (70,9 pkt wg waloryzacji IUNG-Puławy); najkorzystniejsze warunki dla rolnictwa występują w obrębach Mycielin i Niegosławice, a najgorsze w obrębie Krzywczyce.

Walory przyrodnicze gminy mogą być przesłanką (uwarunkowaniami) dla rozwoju niektórych rodzajów aktywności, w tym zwłaszcza turystyki i rekreacji. Obecnie te rodzaje działalności - jako elementy bazy ekonomicznej gminy - odgrywają relatywnie niewielką rolę.

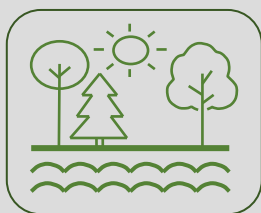
Realizacja wszechstronnego rozwoju będzie wymagała rozwiązywania problemów ze sfery ekonomicznej, społecznej, przyrodniczej i kulturowej. **Uzasadnieniem dla rozwoju gminy jest realizacja następujących celów: ekonomicznych, społecznych, przyrodniczych i kulturowych.**

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza stanu i funkcjonowania przestrzeni gminy wskazuje na możliwość kontynuacji dotychczasowych funkcji i kierunków rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz wzrostu aktywizacji dotychczasowych funkcji w celu zagwarantowania całościowego rozwoju gminy Niegosławice

Strefa Funkcjonalna

Wnioski

Przestrzeń i środowisko

- Gmina Niegosławice znajduje się w bliskim położeniu głównych szlaków – tranzytowych DK 328, S3
- Wewnętrzny układ komunikacyjny wymaga modernizacji: drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie, mosty, place, parki, chodniki, zjazdy oraz brak jest ścieżek rowerowych łączących większe miejscowości;
- Rozwój polityki klimatycznej uwzględniający transformację energetyczną;

- Wzmocnienie i promocja wizerunku gminy;
- Ze względu na uwarunkowania przyrodnicze i położenie geograficzne, jest potencjał na rozwój funkcji turystycznej opartej na agroturystyce;
- Na obszarze gminy występują złoża kopalin co daje możliwości ekonomicznego rozwoju gminy;
- Rozwój rolnictwa ekologicznego w tym przetwórstwa;
- Dobry dostęp do sieci wodociągowej oraz potrzeba dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej;
- Brak podłączenia do sieci gazowej,
- Wzmocnienie działań edukacyjnych w zakresie środowiska i gospodarki odpadami;
- Potencjał do rozwoju – miejscowości Niegosławice, Gościeszowice i Przecław jako ośrodka mieszkalnego, usługowego i gospodarczego,
- Potrzeba wsparcia mieszkańców w zakresie energooszczędności i termomodernizacji obiektów,
- Kontynuacja realizacji zadań ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.

I.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

Działalność gospodarcza na terenie gminy koncentruje się w Niegosławicach, gdzie zarejestrowano ok. 31% podmiotów gospodarczych. W dalszej kolejności podmioty gospodarcze funkcjonują we wsi Gościeszowice (18,53%), Przecław (12,58%), Mycielin (7,69%), oraz w pozostałych. Z następujących danych wynika, że struktura występujących przedsiębiorstw w gminie charakteryzuje się nierównomiernym rozmieszczeniem. Dodatkowo w gminie dominuje sektor prywatny. Największą grupę podmiotów gospodarczych stanowią osoby fizycznie (80%) prowadzące działalność gospodarczą. W dalszej kolejności występują stowarzyszenia i organizacje społeczne (15), spółki handlowe (13), sektor publiczny (6)

Podmiotów gospodarczych gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON pod koniec 2022 r. było 286 i prezentowały się następująco: w sektorze rolnym Sekcja A było (15) podmiotów, w sektorze budowlanym Sekcja F (92) podmiotów, w sektorze handlowym w Sekcji G

(50) podmiotów, w sektorze przetwórstwa przemysłowego sekcja C (20), w sektorze pozostałych usług sekcja SiT (25), w sektorze transportowym sekcja H (17) podmiotów.

Od roku 2009 odnotowuje się tendencje wzrostową w ilości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i stanowi to ok. 60% wzrostu. W analizowanych latach 2018-2022 można zaobserwować systematyczny wzrost w ilości osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (16%). Za wzrost aktywności gospodarczej odpowiedzialne są mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób których jest zarejestrowanych 277. Niestety wzrost liczby podmiotów nie ma odzwierciedlenia we wzroście nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na rozwój przedsiębiorstw.

Zdecydowaną większość struktury gospodarczej stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (96,8%). Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników (małe firmy) oraz zatrudniające od 50 do 249 (średnie firmy) są jedynie niewielkim odsetkiem, stanowiącym odpowiednio 2,8% oraz ok 0,4%.

Na obszarze gminy nie ma wydzielonych stref aktywności gospodarczej, które pozwoliłyby na przyciągnięcie większych inwestorów chcących ulokować inwestycję blisko szlaków komunikacyjnych.

Na tle powiatu żagańskiego gmina zajmuje przedostatnie miejsce w liczbie podmiotów gospodarczych (3,4%) najmniej posiada gmina Wymiarki (1,98%) najwięcej miasto Żagań (39%) oraz gmina Szprotawa (26,41%). Również dynamika wzrostu w analizowanym okresie jest niewielka i wynosi [116]. Brak jest odpowiedniego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości ze strony władz gminy oraz dostępu do usług Instytucji Otoczenia Biznesu.

Atutem gminy Niegosławice są walory przyrodnicze, zauważalne przez jej mieszkańców – w przeprowadzonym badaniu ankietowym lasy, parki oraz czystość wód powierzchniowych były najwyżej ocenione wśród elementów związanych ze środowiskiem i przestrzenią. Jednak obecnie w gminie nie wykorzystuje się w pełni tych uwarunkowań.

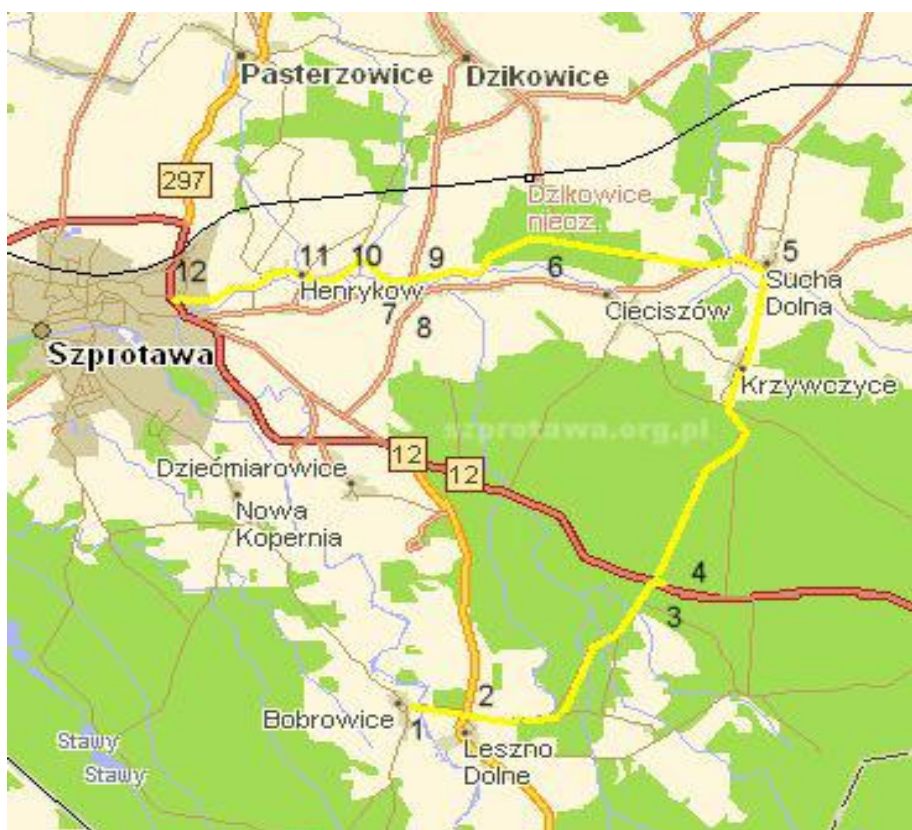
Rozwój przedsiębiorczości w oparciu o OZE może stanowić ważną gałąź rozwoju gminy i lokalnej gospodarki.

Przez gminę przebiegają szlaki turystyczne:

trasy piesze:

- szlak północny (czerwony) o łącznej długości około 30 km łączący Henryków ze Szprotawą przez: Wiechlice, Dzikowice, Gościeszowice, Międzylesie, Siecieborzyce, Witków i Kartowice;

- szlak kamiennych kościołów wiejskich z XII I XIII w. prowadzący przez miejscowości, w których znajdują się zabytkowe kościoły; w zasięgu gminy Niegosławice wiedzie przez wsie: Gościeszowice, Mycielin i Niegosławice.
- szlak Laubego (żółty) o łącznej długości około 14 km, prowadzący z Bobrowic do Szprotawy przez: Szprotawkę, Suchą Dolną, Wiechlice i Henryków [Lubuskie Trwavel];

Mapa 2 Szlak Laubego (żółty), www.szprotawa.org.pl/artykuly,wyswietl,94,Szlak_Laubego.html

Trasy rowerowe:

- szlak Dziadoszan o łącznej długości około 135 km, przebiegający przez województwo lubuskie i dolnośląskie - z Chobieni do wsi Ochla². W zasięgu gminy Niegosławice szlak ten prowadzi przez wsie: Zimna Brzeźnica, Zagóra i Bukowiczka.

Jedyna ścieżka rowerowa na obszarze gminy prowadzi pomiędzy wsią Niegosławice, a Przysiółkiem Dworcowym (na odcinku o długości około 1 km wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 328).

² Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Niegosławice st. 135

Pomimo posiadania przez gminę niewątpliwych walorów turystycznych, należy pamiętać, że realizacja przedsięwzięć z zakresu turystyki będzie trudna, gdyż konkuruje ona z innymi samorządami wykorzystującymi podobne zasoby przyrodnicze. Działanie wymaga wzmocnienia zaangażowania przedsiębiorców, aby mogła powstać baza noclegowa, restauracje, produkty lokalne.

Pomimo niskiego stopnia wykorzystania OZE, znaczna część ankietowanych w sektorze gospodarstw domowych planuje montaż takich instalacji. Mieszkańcy planują wykorzystanie głównie instalacji solarnych oraz fotowoltaicznych.

Gmina Niegosławice posiada dogodne warunki nasłonecznienia. W związku z tym posiada duży potencjał w zakresie zabezpieczenia potrzeb elektroenergetycznych za pomocą konwersji fotowoltaicznej oraz zabezpieczenia ciepłej wody użytkowej z wykorzystaniem kolektorów słonecznych.

W gminie Niegosławice – w rejonie wsi: Mycielin, Gościeszowice i Sucha Dolna – funkcjonuje część farmy wiatrowej „Mycielin”.

Poza elektrowniami wiatrowymi na obszarze gminy funkcjonują także elektrownie słoneczne.

W analizie sytuacji finansowej gminy najważniejsze znaczenie mają dochody własne. Suma dochodów do budżetu gminy Niegosławice wyniosła w 2023 roku 33,1 mln złotych, co daje 7,8 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek dochodów o 1,4% w porównaniu do roku 2022. Największą część dochodów wygenerował Dział 758 – Różne rozliczenia (24,4%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 756 – Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (23,4%) – rozwój instalacji OZE znacznie zwiększył wpływ w tym dziale oraz z Działu 010 – Rolnictwo i łowiectwo (12,40%).

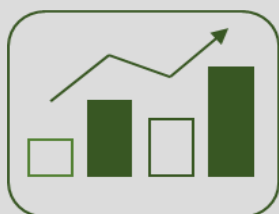
W porównaniu do gmin powiatu żagańskiego w odniesieniu do wartości dochodu ogółem na 1 mieszkańca, gmina Niegosławice jest trzecią, pierwsza jest gmina Łowia góruje nad pozostałymi gminami powiatu.

Strefa
Funkcjonalna

Wnioski

- Brak perspektywicznej polityki przestrzennej, z konsekwencją jej kontynuowania;

Strefa Gospodarcza

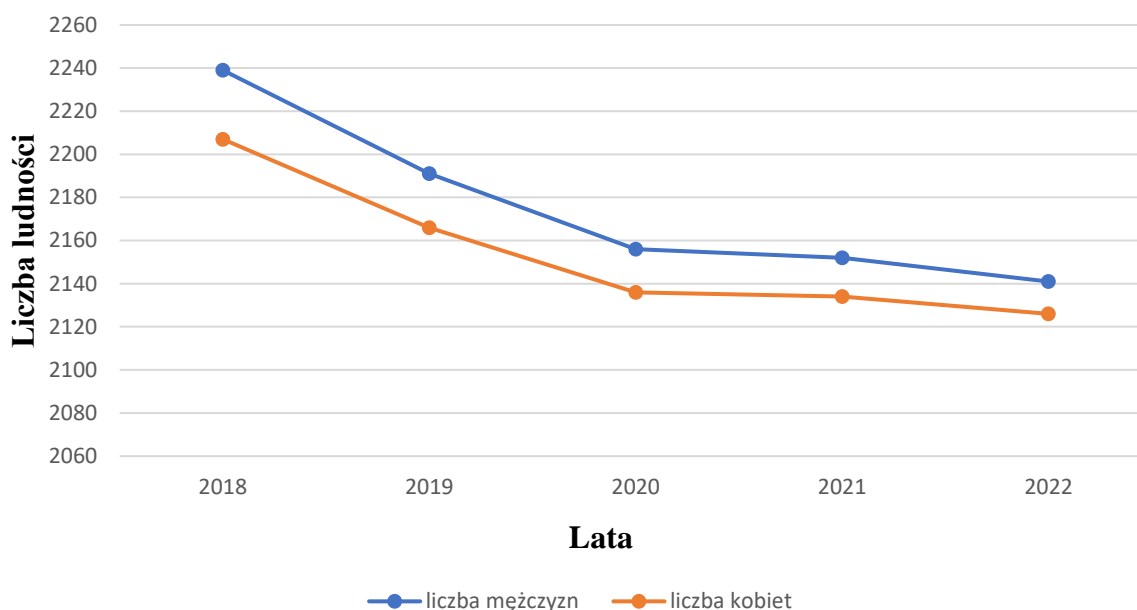
- Aktywność gospodarcza mieszkańców jest niska na tle gmin powiatu żagańskiego;
- Brak alternatywnych form komunikacji – ścieżek rowerowych (dróg rowerowych) między miejscowościami;
- Słabe wsparcie samorządu w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz dostępu do usług IOB;
- Brak wydzielonych stref aktywności gospodarczej;
- Zapotrzebowanie na rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców (wyniki badania ankietowego) – w tym ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- Sektor turystyki jako możliwy element dla rozwoju lokalnej gospodarki i rynku pracy;
- Brak promocji gminy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości;
- Możliwość rozwoju energetyki rozproszonej, oraz energetyki prosumenckiej;
- Potencjał w rozwoju instalacji OZE, umożliwiający rozwój w sposób niedegradujący środowiska, będącego walorem gminy;
- Brak infrastruktury turystycznej w szczególności dostępność do szlaków pieszo-rowerowych oraz atrakcyjność bazy gastronomicznej i hotelowej;
- Brak miejsc pracy dla specjalistów, dodatkowo mieszkańcy źle oceniają możliwości zatrudnienia na terenie gminy (wyniki badania ankietowego).

I.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

We wszystkich gminach powiatu żagańskiego odnotowuje się spadek liczby ludności. W roku 2022 całą gminę Niegosławice zamieszkiwało 179 osób mniej niż 5 lat wcześniej, co oznacza spadek ok. 4 % i jest to niski wskaźnik na tle powiatu. Gmina na tle powiatu zajmuje szóste miejsce pod względem liczby mieszkańców. Ma niewiele więcej mieszkańców od gminy Brzeźnica która odnotowała 6,45% ubytku ludności, jak również od gminy Gozdnicza która odnotowała największy spadek 8,1% oraz gmina Wymiarki 7,09%. Dość duże spadki ludności również odnotowało miasto Żagań 6,5% oraz gmina Szprotawa 6,32%. W przeciągu ostatnich 5 lat (2018 –

2022) liczba ludności w powiecie ogółem zmniejszyła się o 34 572 osób co stanowi 3,41% wskaźnik ten jest wyższy od wskaźnika dla województwa lubuskiego który wynosi 3,18%.

W roku 2020 gminę Niegosławice zamieszkiwało o 65 osób mniej niż w 2019 r. i był to jeden z większych ubytków ludności w analizowanych latach. Wskaźnik dynamiki liczby ludności dla 2019-2020 wynosi 98 natomiast dynamika dla badanego okresu 5 lat (2018-2022) wynosił 96. Powodem tak dużego ubytku ludności na przełomie 2019-2020 może być pandemia COVID-19.

Przyrost naturalny w roku 2022 jest ujemny (-26), jak również w każdym roku w analizowanych latach. Na 1000 ludności gminy Niegosławice przypada 14,04 zgonów. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla województwa lubuskiego oraz nieznacznie więcej od wartości średniej dla kraju. Wskaźnik dynamiki urodzeń wynosi 56, co oznacza spadek w analizowanych latach, wskaźnik dynamiki zgonów wynosi 100 co oznacza stały poziom zgonów w analizowanym okresie. Ujemny przyrost naturalny wywiera negatywny wpływ na strukturę demograficzną, co przejawia się we wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Saldo migracji dla gminy było dodatnie w roku 2021- 2022 – więcej osób napłynęło do gminy niż z niej wyjechało. Dodatkowo widać tendencję przemieszczania się ludności z miasta na wieś, co jest dobrą prognozą na przyszłość dla gmin wiejskich o dobrej infrastrukturze i walorach środowiskowych. W pozostałych latach 2018-2020 wskaźnik ma wysokie wartości ujemne i dotyczy to zarówno odpływu do większych miast jak i innych obszarów wiejskich. Powodem może być emigracja zarobkowa oraz edukacja (bliskość miejsca pracy i szkoły).

Warunkiem zatrzymania mieszkańców jest zapewnienie dobrej infrastruktury społecznej i komunikacyjnej, miejsc pracy, oferty mieszkaniowej, dróg dojazdowych oraz zapewnienie możliwości zaopatrzenia w wodę odbiór ścieków.

Struktura mieszkańców według wieku przejawia symptomy starzenia się ludności, co jest charakterystyczne dla powiatu żagańskiego i województwa lubuskiego. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększa się, a jego dynamika w analizowanym okresie wynosi 116 co oznacza, że co roku zwiększa się grupa poprodukcyjna w gminie Niegosławice. Natomiast dynamika zmian w grupie produkcyjnej zmniejsza się i wynosi 96 co oznacza, że zmniejsza się liczba osób w grupie produkcyjnej. W analizowanym okresie grupa przedprodukcyjna jest w dynamice lekkiego wzrostu i wynosi 102.

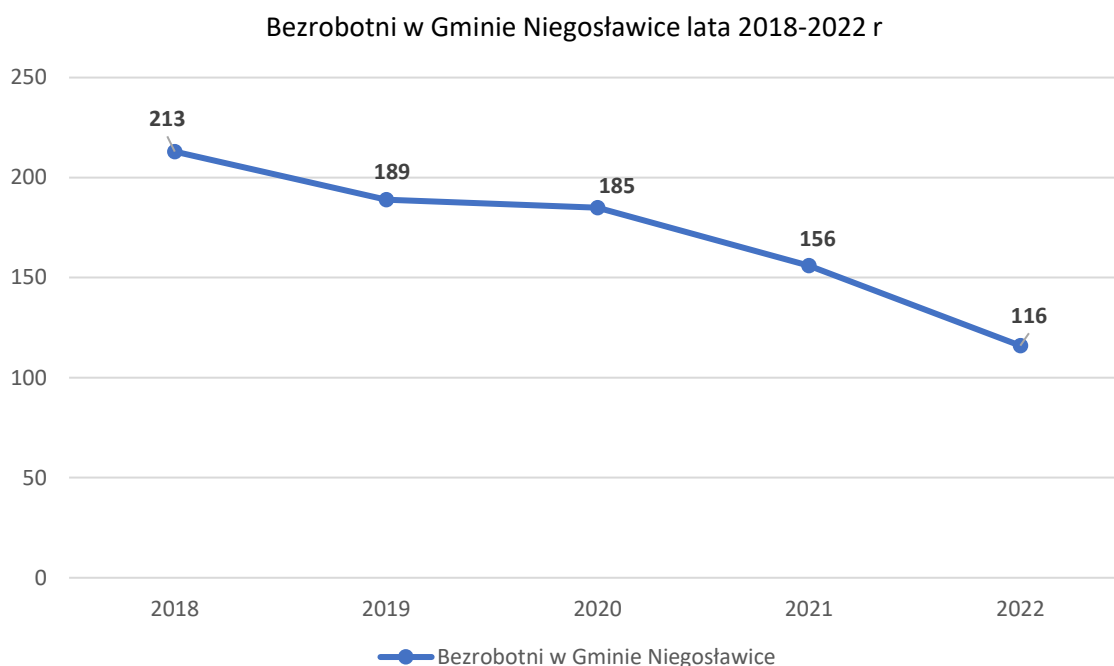
Tabela 1 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Grupy wieku	Jedn. miary	Gmina	Powiat	Województwo
Przedprodukcyjna	%	20,0	17,3	18,2
Produkcyjna	%	59,2	58,5	58,6
Poprodukcyjna	%	20,8	24,1	23,2

Źródło: GUS 2024 www.bdl.stat.gov.pl,

Liczba ludności w gminie Niegosławice na 2022 rok wynosiła 4 267 osób, stanowiąc 5,7% ludności powiatu żagańskiego oraz 0,43% ludności w województwie lubuskim. Na 1 km² powierzchni gminy przypada 31 mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest więc niższa od średnich dla powiatu i województwa (odpowiednio: 40 i 70 osoby / km²). Współczynnik występujący w gminie Niegosławice jest jednak charakterystyczny dla gmin wiejskich.

W ciągu ostatnich lat (2018-2022) w gminie Niegosławice wskaźnik osób bezrobotnych charakteryzuje się tendencją spadkową (mimo pandemicznego roku 2020). Na koniec 2022 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 116 osób, w tym 65 kobiet. Odnotowano również 59 osób długotrwale bezrobotnych. Warto zaznaczyć, że ich liczba w roku 2022 w odniesieniu do roku 2018 spadła o 54,61%. Również spadek nastąpił u osób do 25 roku życia (29%). Kolejny zauważalny, spadek jest wśród osób do 30 roku życia (43%). Dynamika spadku liczby osób bezrobotnych w okresie 5 lat wynosi 54 co oznacza, że co roku zmniejsza się liczba bezrobotnych.

Wykres nr 2 Bezrobotni w Gminie Niegosławice lata 2018-2022 Źródło: GUS 2024
<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>

Bezrobocie rejestrowane w gminie Niegosławice wynosiło w 2021 roku 14,0% (17,9% wśród kobiet i 10,8% wśród mężczyzn). W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Niegosławice wynosiło 4823,38 PLN, co odpowiada 80,40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Niegosławic 333 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 32 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy – tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -301. Według danych statystycznych 20,2% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Niegosławic pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 28,1% w przemyśle i budownictwie, a 20,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Pomoc społeczna jest prowadzona na dobrym poziomie, zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2018-2022 liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne dla dzieci zmniejszyła się z 195 do 106, czyli prawie o 45%. Tym samym znaczącą zmianę zanotowano w liczbie dzieci, których rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Zmalała natomiast grupa mieszkańców, będących odbiorcami środowiskowej pomocy społecznej. Adekwatnie zmniejszyła się również kwota wydatkowana na wypłatę zasiłków rodzinnych, a zwiększyła kwota zasiłków pielęgnacyjnych (odpowiednio 42% i 25%). Dane te korelują z rosnącą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym.

W zakresie realizowanych świadczeń zdrowotnych na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Elvita” (z siedzibą w Przecławiu), posiadający umowę z NFZ. Gmina posiada obiekt po byłym ośrodku zdrowia, który można dostosować pod względem bezpieczeństwa sanitarnego i komfortu na potrzeby rehabilitacji mieszkańców. W gminie funkcjonuje jedna apteka. W zakresie leczenia specjalistycznego i szpitalnego ludność gminy korzysta z placówek zlokalizowanych w Szprotawie, Żaganiu oraz Nowej Soli. Liczba porad lekarskich w latach 2017-2019 utrzymywała się mniej więcej na zbliżonym poziomie. Natomiast w roku pandemicznym 2020 nastąpił ich znaczący spadek. Z analizowanych danych wynika jednak, że ilość porad lekarskich w roku 2022 w porównaniu z 2021 wzrosła o 2,5%.

W gminie Niegosławice działają następujące jednostki oświatowe: Szkoła Podstawowa im Rotmistrza Witolda Pileckiego w Gościeszowicach, Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Przecławiu. Zespół Żłobków w Niegosławicach obejmujący: Żłobek Elfiki w Gościeszowicach, Żłobek Fasolki w Przecławiu. Od września 2024 r. utworzono oddziały przedszkolne czterolatek i pięcioletków przy obu szkołach podstawowych.

Ilość szkół podstawowych w gminie w latach 2018-2022 pozostaje na tym samym poziomie (2 placówki).

Liczba miejsc w żłobkach wynosi 90 po 45 miejsc na każdy żłobek. W zespole żłobków funkcjonuje 6 oddziałów po 3 oddziały na placówkę.

Analizując wyniki z egzaminów ósmoklasisty można zauważyć, iż jakość edukacji na poziomie podstawowym w gminie jest zbliżona do przeciętnej na poziomie powiatu żagańskiego (rok szkolny 2021/2022).

W roku 2022 na terenie gminy Niegosławice było 1146 budynków mieszkalnych. W latach 2018-2022 liczba ta wzrosła o 28 budynków. Nieznacznie wzrosła także liczba mieszkań o 12 oraz powiększyła się powierzchnia tych lokali o 1666 metrów kwadratowych³.

Ofertę kulturalno-edukacyjną zabezpiecza Gminne Centrum Kultury w Niegosławicach, które tworzą: Gminne Centrum Kultury w Niegosławicach z siedzibą w Gościeszowicach, Gminna Biblioteka Publiczna w Niegosławicach z siedzibą w Gościeszowicach. Ofertę kulturalną gminy można podsumować jako stosunkowo bogatą w zajęcia o charakterze kulturalnym, sportowym i edukacyjnym dla dzieci i seniorów. Oferta kierowana do młodzieży jest stosunkowo słabo rozbudowana. Powodem może być nieobecność młodzieży ze względu na pobyt w internatach. Problemem są zaniedbane obiekty infrastruktury, brak oferty turystycznej, organizacji imprez

³ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

kulturalno-turystycznych związanych z dziedzictwem kulturowym, mała promocja walorów przyrodniczych gminy.

Uczestnictwo mieszkańców gminy w wydarzeniach/imprezach kulturalnych spadło w latach 2020-2021, spadek wynikający w pandemii COVID-19 w stosunku do lat 2017-2019. Jest ona jednak sukcesywnie odbudowywana wskazuje tendencję wzrostową.

Największa aktywność w gminie w zakresie rejestracji nowych fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców, miała miejsce w latach 2020-2021. Wydatki gminy Niegosławice mają tendencję wzrostową – na przestrzeni 5 lat zwiększyły się o ok. 198% na 1000 mieszkańców. Aktywność społeczną również zabezpieczają lokalowo świetlice wiejskie oraz remizy Strażackie.

Gmina posiada bazę lokalową w zakresie sportu i rekreacji, sale gimnastyczne znajdujące się przy szkołach podstawowych (obecnie przy szkole w Gościeszowicach trwa budowa sali gimnastycznej z programu Olimpia).

Boiska sportowe są w miejscowościach: Bukowica, Gościeszowice, Niegosławice, Nowa Jabłona, Przecław, Rudziny i Sucha Dolna. W latach 2018-2023 liczba klubów sportowych utrzymywała się na stałym poziomie, zmniejszeniu uległa liczba członków. Mimo to aktywność sportowa mieszkańców gminy jest wyższa od grupy porównawczej.

Gmina ma warunki do rozwoju turystyki, w tym agroturystyki. Warunki przyrodnicze, położenie, komunikacja oraz bogate zasoby, sprawiają, że jej teren jest bardzo dobrym miejscem na wypoczynek, również ten krótki, jednodniowy czy weekendowy, jednak z danych GUS zawartych wynika, że na terenie gminy nie funkcjonują żadne obiekty noclegowe i restauracyjne.

Obszar gminy, charakteryzuje się dość bogatym stanem zachowanego dziedzictwa kulturowego.

Ewidencja Zabytków Gminy Niegosławice zawiera 236 pozycji w tym 31 objętych wpisem do rejestru zabytków nieruchomych (np. domy, budynki gospodarcze, kapliczki, parki, zespoły). Ponadto Ewidencja Stanowisk Archeologicznych na terenie Gminy Niegosławice obejmuje 239 pozycji. Na obszarze stanowisk archeologicznych, które stanowią przedmiot ochrony, występują różnego rodzaju relikty przeszłości – fakty osadnicze.

Znajdujące się Parki na obszarze gminy to:

- Gościeszowice park dworski założony został w II połowie XIX wieku w oparciu o zastany drzewostan (dąb, grab) na powierzchni 3,5 ha. Położony jest w sąsiedztwie zabudowań gospodarczych byłego PGR-u.
- Mycielin park pałacowy (nr rej. 3045) jest to park z I połowy XIX wieku, przekształcony w kompozycję krajobrazową.

- Przecław park dworski, 2 poł. XIX, (nr rej.: L-672/A)
- Rudziny park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 3047 z 28.07.1978

W krajobrazie kulturowym gminy Niegosławice wyróżniają się obiekty sakralne i zespoły rezydencjonalno-parkowe, folwarczne. Spośród obiektów sakralnych w krajobrazie gminy wyróżniają się wieże kościelne w: Bukowicy, Gościeszowicach, Mycielinie, Niegosławicach, Nowej Jabłonie i w Przecławiu. Zabytkowe zespoły „w przeszłości tworzące charakterystyczne wyznaczniki wiejskiego krajobrazu kulturowego, po drugiej wojnie światowej w większości uległy znacznej destrukcji. Oddzielone od naturalnego zaplecza, jakim były majątki ziemskie, pozbawione autentycznych gospodarzy, najczęściej niszczały, opuszczone, zamieniane na szkoły, biura PGR i mieszkania pracowników”.

Niemniej najcenniejsze - w skali gminy - zespoły zabytkowe zachowały się we wsiach: **Międzylesie, Sucha Dolna, Stara Jabłona i Zimna Brzeźnica**. Większość z obiektów tworzących te zespoły jest w złym lub bardzo złym stanie technicznym. Niewątpliwie istotny element krajobrazu kulturowego stanowią zabytkowe parki - zachowały się one w różnym stopniu w miejscowościach: Gościeszowice, Międzyzylesie, Mycielin, Przecław, Rudziny, Sucha Dolna i Zimna Brzeźnica. Przy czym negatywne odczucia estetyczne budzi często zły stan zachowania zieleni w tych parkach oraz brak elementów małej architektury, zachęcających do korzystania z tych terenów (np. ławek, latarni).

Strefa Funkcjonalna

Strefa Społeczna

Wnioski

- Gmina jest jednostką administracyjną z wyraźnymi symptomami starzenia się ludności;
- Bilans urodzeń w każdym z analizowanych lat 2018-2022 jest zawsze ujemny, prognoza demograficzna wskazuje na stały trend ujemnego przyrostu naturalnego;
- Brak odpowiedniego zaplecza lokalowego dla prowadzenia kompleksowych zadań w zakresie Opieki Społecznej;
- Likwidacja barier technicznych i architektonicznych w dostępie dla osób z niepełnosprawnościami;
- Poprawa dostępu do odpowiedniej infrastruktury z zakresu zdrowia oraz lekarzy specjalistów;
- Modernizacja świetlic wiejskich jako bazy lokalowej dla aktywności społecznej;
- Zdekaptalizowana infrastruktura obiektów zabytkowych i parkowych;
- Wzmocnienie i rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- Obszar oświaty i wychowania jest na wysokim poziomie, wymagają wsparcia w zakresie nauki języków obcych i kompetencji przyszłości, zarówno dla uczniów jak i nauczycieli;
- Działania w zakresie upowszechniania kultury są dobrze prowadzone ale brakuje atrakcyjnej oferty dla młodzieży;
- Zgłaszana jest potrzeba zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w formie atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych;
- Wsparcia wymaga budownictwo mieszkaniowe oraz infrastruktura komunalna.

I.4. POŻĄDANE CECHY GMINY – BADANIE ANKIETOWE

W ramach przeprowadzonej diagnozy przestrzennej oraz społeczno-gospodarczej w gminie Niegosławice przygotowana została ankieta badawcza. Celem było poznanie opinii mieszkańców o jakości życia w gminie, bieżących potrzebach oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankieta była dostępna w okresie od stycznia do marca 2024. Respondenci oceniali elementy z zakresu społeczeństwa, gospodarki, środowiska i przestrzeni, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji oraz edukacji i kultury na skali od 1 do 5 (gdzie 1 oznaczało ocenę bardzo złą, a 5 bardzo dobrą).

Łącznie zebrano 110 odpowiedzi. Najliczniejszą część respondentów stanowiły kobiety (60,9%), osoby w przedziale 25-44 lat (48,2%) oraz między 45 a 54 rokiem życia (19,1%). Zdecydowana większość ankietowanych (76,4%) była osobami pracującymi. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

Ocena jakości życia w gminie Niegosławice: 30% osób ankietowanych odpowiedziało, że w gminie żyje się raczej dobrze, natomiast 5,5% że bardzo dobrze. Odpowiedź, że żyje się przeciętnie to wybór 45,5% całej grupy badawczej. Osób będących bardzo niezadowolonych było zaledwie 3,6%, jednak aż 15,5% zaznaczyło opcję świadczącą, że w gminie żyje się raczej źle.

Związki z gminą: przeważająca większość ankietowanych jest mieszkańcami gminy (93,6%). Jedynie 11,8% osób określiło ją jako swoje miejsce pracy. Dla zaledwie 3,6% ankietowanych osób gmina jest miejscem rekreacji oraz wypoczynku, natomiast miejscem prowadzenia działalności gospodarczej – 2,7%.

Zebrane dane wskazują, że obszary kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji to:

- 1. GOSPODARKA;**
- 2. TURYSTYKA I REKREACJA;**
- 3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA;**
- 4. SPOŁECZEŃSTWO;**

Wyżej wymienione obszary uzyskały najwięcej negatywnych ocen wśród mieszkańców. W sferze turystyczno-rekreacyjnej najpilniejsza jest poprawa dostępności do kąpielisk i przystani, atrakcyjności bazy gastronomicznej i bazy turystyczno-wypoczynkowej, dostępności zarówno szlaków pieszo-rowerowych jak i ścieżek rowerowych wraz z atrakcyjnością bazy sportowo-rekreacyjnej. Warto zaznaczyć, że obszar turystyki i rekreacji to jedyny, który nie otrzymał żadnej

pozytywnej ani przeciętnej oceny na tle reszty badanych obszarów. W sferze gospodarki wskazano połączenie komunikacyjne z innymi gminami i miastami, funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy i możliwość zatrudnienia. Obszar ten również charakteryzuje się znaczącą przewagą negatywnych ocen, świadczących o realnym, deklarowanym niezadowoleniu ankietujących. Natomiast w sferze infrastruktury technicznej najpilniejszego działania wymagają: dostępność do sieci gazowej, stan dróg w gminie wraz z infrastrukturą drogową (chodniki, parkingi, przystanki, oświetlenie i przejścia dla pieszych, a co za tym idzie bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych, dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej). W sferze Społeczeństwa interwencji wymaga dostęp do opieki medycznej. Jedynym pozytywnie ocenionym elementem jest baza OSP w sferze Środowiska i przestrzeni, będącej najlepiej ocenianym obszarem, mimo tego, że w całości uzyskał ocenę przeciętną. Na podstawie przedstawionych informacji można wnioskować, że najmocniejszą stroną gminy są jej zasoby zebrane w obszarze środowiska i przestrzeni, między innymi: walory przyrodnicze (las i parki) i tereny rolne z możliwością dywersyfikacji.

Tabela 2 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.

Obszar	Najlepiej oceniane	Najgorzej oceniane
Społeczeństwo	Efektywność działania pomocy społecznej, Baza lokalowa administracji publicznej	Dostęp do opieki medycznej
Gospodarka	Działalność rolnicza w gminie, Atrakcyjność gminy jako miejsca do zamieszkania	Połączenie komunikacyjne z innymi gminami i miastami, Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy
Środowisko i przestrzeń	Baza OSP i jej wyposażenie	Infrastruktura melioracji (rowy, sieć drenarska, przepusty)
Infrastruktura techniczna	Dostępność do sieci wodociągowej	Dostępność do sieci gazowej i kanalizacyjnej
Turystyka i rekreacja	Oferta spędzenia czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Dostęp do oferty turystycznej
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji przedszkolnej	Dostęp do mieszkań socjalnych i komunalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W ankiecie przedstawiono 25 obszarów rozwojowych. Poproszono by zaznaczyć te, które wydają się najpilniejsze dla rozwoju gminy Niegosławice na okres najbliższych 5 lat. Możliwe było zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi oraz wpisanie swojej autorskiej odpowiedzi.

Zgodnie z odpowiedziami zawartymi w ankietach:

1. poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg, parkingów) – 102 odpowiedzi (92,7% całej grupy badawczej);
2. rozbudowa/modernizacja ścieżek pieszo-rowerowych – 88 odpowiedzi (80%);
3. rozbudowa/modernizacja oświetlenia ulicznego – 76 odpowiedzi (69,1%);
4. poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego na terenie gminy – 64 odpowiedzi (58,2%);
5. poprawa dostępu do usług medycznych (podstawowa opieka zdrowotna) – 59 odpowiedzi (53,6%);
6. rozwój sieci gazowej – 51 odpowiedzi (46,4%);
7. dostęp do miejsc pracy na terenie gminy dla specjalistów – 50 odpowiedzi (45,5%);
8. budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków – 50 odpowiedzi (45,5%);
9. inwestycje w rozwój turystyki – 48 odpowiedzi (43,6%);
10. rozwój infrastruktury sportowej – 44 odpowiedzi (40%);
11. stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi – 44 odpowiedzi (40%);
12. aktywizacja osób starszych – 38 odpowiedzi (34,5%);
13. poprawa bezpieczeństwa publicznego – 38 odpowiedzi (34,5%);
14. budowa i modernizacja świetlic wiejskich – 36 odpowiedzi (32,7%);
15. poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych – 36 odpowiedzi (32,7%);
16. rozwój przedsiębiorczości/ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej – 32 odpowiedzi (29,1%);
17. wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy – 32 odpowiedzi (29,1%);
18. rozwój działań kulturalnych – 28 odpowiedzi (25,5%);
19. budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – 27 odpowiedzi (24,5%);
20. zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży – 27 odpowiedzi (24,5%);
21. promocja gminy – 21 odpowiedzi (19,1%);
22. poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy – 15 odpowiedzi (13,6%);
23. stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 – 13 odpowiedzi (11,8%);
24. podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych – 12 odpowiedzi (10,9%);

25. zwiększenie dostępności przedszkoli – 8 odpowiedzi (7,3%);

Ponadto w ankiecie znalazły się również pojedyncze głosy takie jak: poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu światłowodowego (1,8%), oświetlenie cmentarza w Mycielinie (1,8%), nowy wóz dla straży OSP Mycielin (1,8%), przystanek przy sali wiejskiej (0,9%) oraz zwiększenie ilości autobusów szkolnych (0,9%).

W dniach 18 i 21 listopada 2024 r. przeprowadzono ankiety wśród młodzieży szkolnej uznając, że w najbliższej perspektywie rozwojowej gminy należy uwzględnić ich oczekiwania zw. z rozwojem gminy, co przedstawia się następująco:

Ocenie poddano jakość i warunki życia w gminie, w których dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji ocenili jako dobre w 30 %, dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki w 31 %. Stan dróg w gminie według młodzieży można uznać za średnie 55 % lub złe 31%, dostęp do transportu publicznego to podobnie niski wskaźnik. Wysoko ocenili dostęp do edukacji przedszkolnej i szkolnej 76%. Dostęp do opieki zdrowotnej na poziomie 42 %, dostęp do internetu 54 %. Atrakcyjność gminy dla turystów według młodzieży jest średnia 57 %. Zarządzanie gminą ocenili jako dobre 61 %. Dobrze ocenili oczekiwania dotyczące mieszkania na wsi bo 55 %.

Młodzież widzi potrzebę uczestniczenia w podejmowaniu decyzji o rozwoju gminy. Oceniała także warunki rozwoju, zauważając potrzebę ochrony klimatu w 73 %. Wypowiedzieli się również w kwestii powstawania odnawialnych źródeł energii:

- za fotowoltaiką opowiedziało się 65 % ankietowanych,
- za elektrowniami wiatrowymi 85 %,
- za biometanowniami 32 %.

Prawie w 100 % wyrazili chęć korzystania ze ścieżek rowerowych i terenów rekreacyjnych.

Główne oczekiwania młodzieży od władz gminy zgodnie z odpowiedziami zawartymi w ankietach to:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom,
2. Lepsze boiska (wielokrotnie),
3. Budowa drogi w Suchej Dolnej,
4. Wybudowanie hali sportowej,
5. Budowa chodników,
6. Wybudowanie obiektu sportowego w Niegosławicach i Zimnej Brzeźnicy (wielokrotnie),
7. Festyny, integracja mieszkańców gminy,
8. Budowa ścieżek rowerowych – (wielokrotnie),

9. Rozbudowa szkoły w Gościeszowicach- (wielokrotnie),
10. Przywrócenie kolei,
11. Stworzenie miejsc do przebywania młodzieży,
12. Rozbudowa komunikacji zbiorowej – transport do szkół średnich,
13. Czyste środowisko, lepszy internet,
14. Wyremontowanie placu zabaw w Rudzinach,
15. Wybudowanie skate parku,
16. Większy dostęp do terenów rekreacyjno-sportowych,
17. Kebab, galeria, boisko do siatkówki, kąpielisko, sklepy typu Lidl, Biedronka.

Ponadto za pośrednictwem ankiety wypowiedzieli się seniorzy, którzy oceniają dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji jako średnie w 56 %, dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki w 63 %. Stan dróg w gminie według seniorów można uznać za średnie 44 % lub złe 56%, dostęp do transportu publicznego to podobnie niski wskaźnik 81 %. Wysoko ocenili dostęp do edukacji przedszkolnej i szkolnej 88%. Dostęp do opieki zdrowotnej ocenili jako średni i zły, dostęp do internetu pozytywnie oceniło ok połowa badanych. Atrakcyjność gminy dla turystów według seniorów jest średnia 63 %. Zarządzanie gminą ocenili jako dobre 56 %. Oczekiwania dotyczące mieszkania na wsi oceniono na średnie w 81 %.

W 100 % seniorzy dostrzegają potrzebę ochrony klimatu, wypowiadając się w kwestii powstawania OZE w następujący sposób:

- za fotowoltaiką opowiedziało się 100 % ankietowanych,
- za elektrowniami wiatrowymi 56 %,
- za biometanowniami 38 %.

Główne oczekiwania seniorów względem władz gminy to:

1. Modernizacja dróg lokalnych;
2. Promocja zespołów gminnych;
3. Odnowienie i uruchomienie ośrodka zdrowia;
4. Ochrona środowiska;
5. Dofinansowanie do imprez dla seniorów;
6. Mniejsze podatki;
7. Lepszy transport publiczny;
8. Szerszej informacji dla społeczeństwa, konsultacji przed podejmowaniem ważnych dla mieszkańców decyzji;
9. Dofinansowanie Klubu Seniora.

Zdaniem mieszkańców najważniejszym elementem poprawiającym jakość życia w gminie jest poprawa infrastruktury drogowej wraz z rozbudową/modernizacją oświetlenia ulicznego, budowa ścieżek pieszo-rowerowych, poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego na terenie gminy oraz poprawa dostępu do usług medycznych. Powyższe wnioski są zgodne z wcześniej przedstawionymi danymi wynikającymi z diagnozy.

I.5. ANALIZA SWOT

Wnioski z Diagnozy stanowią podstawę dla opracowania w dalszej kolejności analizy SWOT, która ma stać się bazą dla określenia przyszłej Misji i Wizji rozwoju gminy Niegosławice do roku 2030 oraz nakreślenia celów, których realizacja ma przyczynić się do ich osiągnięcia. Odnosząc się do obecnej sytuacji rozwoju gminy Niegosławice, oceny sytuacji ostatnich lat oraz wyzwań związanych między innymi ze skutkami trwającego stanu epidemii, a także dzięki wykorzystaniu zidentyfikowanego potencjału Gminy będzie można wyznaczyć w ramach Strategii Rozwoju Gminy nowe kierunki zmian, służące zrównoważonemu rozwojowi w obszarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i infrastrukturalnym.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla planowanego zakresu zadań i celów określonych w strategii. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- **S** – Strengths (silne strony): wszystko, co stanowi silne strony miasta i gminy,
- **W** – Weaknesses (słabości): wszystko, co utrudnia realizację założonych planów,
- **O** – Opportunities (możliwości): wszystko, co może zwiększyć szanse powodzenia założonych planów,
- **T** – Threats (zagrożenia): wszystko, co zmniejsza szanse powodzenia założonych planów.

MOCNE STRONY

- Położenie na szlakach tranzytowych S3 oraz DK 328,
- Bliskość do ośrodków powiatowych,
- Wielofunkcyjność gminy (przemysł, rolnictwo, rekreacja-turystyka, leśnictwo),
- Wyodrębniony ośrodek rozwojowy,
- Wysokie zwodociągowanie 100%
- Korzystne warunki do rozwoju OZE,
- Korzystne warunki do rozwoju rolnictwa,
- Dobrej jakości woda pitna i czystość środowiska,
- Bogate zasoby przyrodnicze – 42% obszaru należy do ochrony,
- Natura 2000 Bory Dolnośląskie i Stawy Przemkowskie, Wzgórza Dalkowskie,
- Dobre warunki do rozwoju funkcji wypoczynkowo – turystycznej, agroturystyki,
- Dobra jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej, oraz baza szkolno-przedszkolna,
- Dodatnie saldo migracji w ostatnich latach
- Dobra infrastruktura sportowo-rekreacyjna,
- Bogata oferta kulturalna,
- Duża aktywność organizacji pozarządowych,
- Sprawnie działający Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Dobrze działająca gospodarka odpadami,
- Dobre wyposażenie OSP,
- Duża aktywność sportowa mieszkańców gminy,

SŁABE STRONY

- Ograniczony zakres działania transportu publicznego na terenie gminy,
- Zły stan dróg (głównie powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy i pozostałej infrastruktury (ulice, zjazdy, chodniki, parkingi),
- Brak gazyfikacji,
- Brak terenów inwestycyjnych,
- Brak energooszczędnego oświetlenia,
- Brak ścieżek rowerowych pomiędzy miejscowościami,
- Brak oznaczenia szlaków rowerowo-piesznych, miejsc postojowych,
- Brak koncepcji rozwoju infrastruktury turystycznej,
- Infrastruktura wodno-kanalizacyjna wymaga dalszej rozbudowy,
- Niekorzystne wskaźniki demograficzne,
- Stały spadek przyrostu naturalnego,
- Brak dostępu do lekarzy specjalistów
- Słaba -oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży,
- Brak inwestycji w rozwój turystyki i infrastruktury rekreacyjnej,
- Gleby niskiej klasy bonitacji,
- Brak dostępu do miejsc pracy,
- Brak zbiorników retencyjnych,
- Brak izolacji termicznej w budynkach mieszkalnych i gminnych,
- Mało skuteczna promocja gminy jej walorów inwestycyjnych
- Znaczny stopień dekapitalizacji zasobów mieszkaniowych,
- Słaba edukacja ekologiczna mieszkańców gminy

SZANSE

- Atrakcyjne tereny dla inwestorów,
- Bliskość gminy z zachodnią granicą,
- Obszary chronione oraz Stawy Przemkowskie,
- Możliwość budowy ścieżek rowerowych pomiędzy miejscowościami,
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe, czystość środowiska,
- Dobry stan gospodarki leśnej,
- Wysoki potencjał do rozwoju instalacji OZE na obszarze gminy,
- Rozwój energetyki rozproszonej – jako zabezpieczenie energetyczne gminy,
- Potencjał do rozwoju centralnego ośrodka gminy – wsi Niegosławice,
- Środki UE dedykowane rewitalizacji i ochronie środowiska, bioróżnorodności i walka ze zmianami klimatu,
- Bliskość do dużych aglomeracji,
- Rozwój innych trendów turystyki (turystyka lokalna, ekologia, produkty lokalne i regionalne),
- Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- Rozwój i wzrost znaczenia współpracy międzygminnej,
- Rosnące zaangażowanie społeczne (powstające organizacje pozarządowe),
- Rozwój współpracy międzygminnej w zakresie realizacji partnerstwa 4 gmin dla rozwoju powiaty żagańskiego.

ZAGROŻENIA

- Odpływ mieszkańców, szczególnie młodych do innych, konkurencyjnych ośrodków miejskich,
- Emigracja zarobkowa poza granice kraju,
- Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego,
- Starzejące się społeczeństwo,
- Starzejące się gospodarstwa wiejskie (niszczące budynki),
- Wykluczenie komunikacyjne gminy, szczególnie terenów wiejskich,
- Brak poparcia dla działań władz gminy,
- Zbyt duże obciążenie budżetu gminy zadaniami zleconymi,
- Brak zaangażowania pracowników administracji publicznej do rozwoju gminy,
- Brak dostępu do środków bezzwrotnych na rozwój infrastruktury w gminie,
- Nisko płatne miejsca pracy w administracji publicznej,
- Globalny kryzys gospodarczy i geopolityczny (wojna w Ukrainie),
- Obciążenie gmin dodatkowymi zadaniami bez gwarancji ich dostatecznego finansowania,
- Zmiany klimatyczne,

KLUCZOWE CZYNNIKI SWOT

MOCNE STRONY

Na podstawie danych z dokumentów oraz wyników warsztatowych, można wyróżnić pięć kluczowych mocnych stron w analizie strategicznej SWOT dla Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030:

1. Dobre położenie i dostępność komunikacyjna:

- o Położenie na ważnych szlakach tranzytowych (S3, DK 328) oraz bliskość do ośrodków powiatowych stwarzają korzystne warunki do rozwoju gospodarczego i turystyki

2. Zasoby przyrodnicze i potencjał turystyczny:

- o Bogactwo zasobów przyrodniczych, obejmujących obszary chronione, jak Natura 2000 i Wzgórza Dalkowskie, oraz dobre warunki do rozwoju agroturystyki i turystyki rekreacyjnej

3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej i sportowej:

- o Dobra jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej, rozbudowana baza sportowo-rekreacyjna oraz bogata oferta kulturalna przyciągają nowych mieszkańców oraz sprzyjają aktywności lokalnej

4. Rozwój energetyki odnawialnej i transformacji energetycznej:

- o Założenia te wpisują się w krajowe i unijne cele związane z transformacją energetyczną oraz zwiększeniem udziału zielonej energii w miksie energetycznym.

5. Aktywność społeczna i zaangażowanie organizacji pozarządowych:

- o Duża aktywność organizacji pozarządowych, wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dodatnie saldo migracji w ostatnich latach świadczą o rosnącej atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania

Te mocne strony stanowią fundament dla zrównoważonego rozwoju Gminy Niegosławice, umożliwiając jej mieszkańcom korzystanie z walorów środowiskowych, społecznych oraz gospodarczych.

SLABE STRONY

Na podstawie dostępnych danych, główne słabe strony strategii rozwoju Gminy Niegosławice można pogrupować w pięć głównych czynników:

1. Niedostateczna infrastruktura techniczna i transportowa:

- o Zły stan dróg wewnętrznych, brak parkingów i energooszczędnego oświetlenia.

- Ograniczony zakres transportu publicznego oraz brak ścieżek rowerowych i oznaczeń szlaków turystycznych.
- 2. Braki w infrastrukturze energetycznej i środowiskowej:**
- Brak gazyfikacji, brak zbiorników retencyjnych oraz niewystarczające inwestycje w retencję i termomodernizację.
 - Brak terenów przeznaczonych na inwestycje, co ogranicza możliwości rozwoju gospodarczego oraz przyciągania inwestorów.
- 3. Problemy demograficzne i społeczne:**
- Niekorzystne wskaźniki demograficzne, stały spadek przyrostu naturalnego, brak miejsc pracy oraz ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów.
- 4. Słaba oferta turystyczna i rekreacyjna:**
- Brak infrastruktury turystycznej, w tym: miejsc obsługi kulinarnej, noclegowej i wypromowanego produktu lokalnego.
 - Brak koncepcji rozwoju infrastruktury turystycznej oraz słaba oferta spędzania czasu wolnego, zwłaszcza dla młodzieży, co zmniejsza atrakcyjność gminy dla mieszkańców i turystów.

Te czynniki odzwierciedlają kluczowe obszary wymagające poprawy, aby umożliwić harmonijny rozwój gminy.

SZANSE

Na podstawie dostępnych danych i dokumentów, kluczowe szanse dla Gminy Niegosławice w analizie SWOT można pogrupować w pięć głównych czynników:

- 1. Atrakcyjność inwestycyjna i lokalizacyjna:**
 - Bliskość zachodniej granicy i dużych aglomeracji oraz atrakcyjne tereny dla inwestorów sprzyjają napływowi kapitału i tworzeniu miejsc pracy
- 2. Rozwój odnawialnych źródeł energii i transformacji energetycznej:**
 - Wysoki potencjał do rozwoju OZE, wspierany środkami unijnymi na transformację i ochronę środowiska. Potencjał rozwojowy OZE przyczyni się do znacznego zwiększenia dochodów, rozwoju Gminy i obniżenie zadłużenia.

3. Rozwój turystyki ekologicznej i rekreacji:

- Walory przyrodnicze, takie jak obszary chronione i Stawy Przemkowskie, oraz potencjał do tworzenia szlaków rowerowych stwarzają możliwości rozwoju turystyki ekologicznej, agroturystyki i promocji produktów regionalnych.

4. Wsparcie zewnętrzne i możliwości finansowania:

- Środki unijne przeznaczone na rewitalizację, walkę ze zmianami klimatu oraz współpracę międzygminną zapewniają finansowanie na rozwój infrastruktury i ochrony środowiska.

5. Wzrost zaangażowania społecznego i współpracy międzygminnej:

- Rosnące zaangażowanie społeczne, rozwój organizacji pozarządowych oraz współpraca w ramach partnerstwa gmin stwarzają dobre warunki do realizacji projektów społecznych i gospodarczych na poziomie regionalnym.

Te szanse wspierają zrównoważony rozwój Gminy Niegosławice, integrując aspekty gospodarcze, społeczne oraz środowiskowe.

ZAGROŻENIA

Na podstawie wyników warsztatów i dokumentów kluczowe zagrożenia dla Gminy Niegosławice w analizie SWOT można podzielić na pięć głównych czynników:

1. Negatywne trendy demograficzne i odpływ ludności:

- Ujemny przyrost naturalny, starzejące się społeczeństwo, emigracja zarobkowa oraz odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich

2. Braki infrastrukturalne i wykluczenie komunikacyjne:

- Problemy z dostępem do komunikacji publicznej, wykluczenie komunikacyjne na terenach wiejskich oraz niszczące budynki wiejskie

3. Ograniczenia budżetowe i finansowe:

- Zbyt duże obciążenie budżetu zadaniami zleconymi bez dostatecznego finansowania.

- o Małe możliwości wygenerowania z budżetu gminy środków stanowiących udział własny, przy ubieganiu się o dotacje na zadania inwestycyjne

4. **Globalne i lokalne kryzysy:**

- o Wpływ globalnych kryzysów gospodarczych, geopolitycznych (wojna w Ukrainie) oraz zmiany klimatyczne, które mogą negatywnie wpłynąć na stabilność i bezpieczeństwo gminy

5. **Niskie zaangażowanie lokalne i brak poparcia:**

- o Niskie zaangażowanie społeczności lokalnej w procesie działań prorozwojowych gminy
- o Brak poparcia społeczności lokalnej dla działań władz gminy

Te zagrożenia wskazują na istotne wyzwania dla Gminy Niegosławice, które wymagają uwzględnienia w strategii rozwoju.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE

Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Wizja to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanego planu rozwoju strategicznego. Ukazuje gminę Niegosławice, w perspektywie strategicznej – do 2030 roku, zmienione poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Grafika zamieszczona poniżej wskazuje na wartości, z jakimi mieszkańcy chcieliby, aby Gmina była utożsamiana w 2030 r.

ATRAKCYJNE DLA INWESTORA
ŚWIETNIE SKOMUNIKOWANE
ESTETYCZNE ROZPOZNAWALNA
BEZPIECZNE DO MIESZKANIA MARKA
ŚWIETNIE SKOMUNIKOWANE
EKOLOGICZNE ATRAKCYJNE DLA TURYSTÓW
DBAJĄCE O ŚRODOWISKO ATRAKCYJNA
NATURALNE OFERTA KULTURALNA
AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

Priorytety Strategiczne dla Kierunków Rozwoju Gminy Niegostawice na lata 2024-2030

Na podstawie analizy SWOT, funkcji, wizji i misji Gminy Niegostawice, określono następujące priorytety strategiczne, które wspierają zrównoważony rozwój i wzmacniają konkurencyjność gminy.

1. Rozwój infrastruktury i komunikacji:

- Modernizacja lokalnych dróg i rozbudowa ścieżek rowerowych i pieszych w celu poprawy mobilności mieszkańców i dostępności komunikacyjnej.
- Usprawnienie transportu łączącego gminę z większymi ośrodkami, co wspiera atrakcyjność inwestycyjną oraz poprawia codzienne funkcjonowanie społeczności.
- Priorytetowa modernizacja infrastruktury w obszarach wiejskich, by przeciwdziałać wykluczeniu komunikacyjnemu oraz zwiększyć spójność przestrzenną.

2. Wzmacnianie sektora energetyki odnawialnej:

- Promowanie odnawialnych źródeł energii uwzględniającej oczekiwania mieszkańców i samorządu lokalnego.

3. Rozwój turystyki i promocja walorów przyrodniczych:

- Wspieranie ekoturystyki i agroturystyki opartej na unikalnych walorach przyrodniczych, takich jak Natura 2000 i Stawy Przemkowskie.
- Promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego poprzez lokalne wydarzenia i współpracę z organizacjami turystycznymi, co przyciągnie odwiedzających i wzbogaci ofertę turystyczną.

4. Wspieranie przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego:

- Tworzenie przyjaznych warunków dla inwestorów, rozwijanie terenów inwestycyjnych oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorstw,
- Współpraca z instytucjami wspierającymi biznes, co umożliwi przedsiębiorcom dostęp do funduszy na rozwój i innowacje oraz dywersyfikację lokalnej gospodarki.
- Promowanie lokalnego przetwórstwa produktów rolnych, co wpłynie pozytywnie na rynek pracy, przyczyniając się do stabilizacji demograficznej.

5. Aktywizacja społeczna i poprawa jakości życia mieszkańców:

- Rozbudowa infrastruktury sportowej, rekreacyjnej oraz kulturalnej, z naciskiem na potrzeby młodzieży, aby stworzyć przestrzeń sprzyjającą integracji społecznej.
- Wsparcie organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich, które angażują mieszkańców w działania na rzecz rozwoju lokalnego, wzmacniając więzi społeczne.
- Zwiększenie dostępności do usług medycznych i społecznych, co podniesie standard życia mieszkańców i uczyni gminę bardziej atrakcyjną do zamieszkania.

Te priorytety wspierają wizję rozwoju Gminy Niegosławice zapewniając wysoką jakość życia, przyczyniając się do harmonijnego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego.

II.1 WIZJA I MISJA

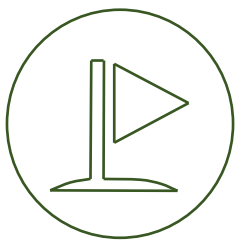
Wizja Gminy Niegostawice na lata 2024-2030:

W 2030 roku Gmina będzie miejscem przyjaznym dla mieszkańców, inwestorów i turystów, oferującym wysoką jakość życia dzięki zrównoważonemu rozwojowi gospodarczemu, ochronie środowiska oraz wspieraniu inicjatyw społecznych. Zrównoważona infrastruktura, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz bogactwo przyrodnicze będą podstawą dalszego wzrostu i pozytywnego wizerunku Gminy Niegostawice

Misja Gminy Niegostawice:

Misją Gminy Niegostawice jest rozwój lokalnej i regionalnej gospodarki oraz tworzenie warunków do życia w harmonii z naturą. Poprzez wsparcie przedsiębiorczości, budowę infrastruktury przyjaznej środowisku oraz dbałość o rozwój społeczno-kulturalny, gmina dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców i przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu i energetycznemu. Naszym priorytetem jest wzmacnianie więzi społecznych, ochrona przyrody i zapewnienie dostępu do nowoczesnych usług oraz atrakcyjnych miejsc pracy, co umożliwi dynamiczny rozwój oraz zwiększy atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania i inwestycji.

Na bazie przeprowadzonej diagnozy oraz badania ankietowego mieszkańców określono następującą misję i wizję gminy Niegostawice:

MISJA

Wartości jakimi kierować się będzie
Gmina Niegosławice do roku 2030

Chcemy być Gminą przyjazną i otwartą dla mieszkańców, inwestorów o wysokim poziomie usług i nowoczesnej infrastrukturze technicznej, społecznej, oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów rolno-przyrodniczych w celu aktywizacji gospodarczej i podnoszenia zamożności i jakości życia mieszkańców.

WIZJA

Cel do jakiego będzie dążyć
Gmina Niegosławice w perspektywie
roku 2030

Gmina Niegosławice w roku 2030 jest miejscem w którym żyje się dobrze, blisko natury i w czystym środowisku z zapewnieniem nowoczesnej infrastruktury.

W głównych ośrodkach gminnych rozwija się lokalna przedsiębiorczość oraz aktywność społeczna.

Gmina jest miejscem gdzie wspierane są inicjatywy społeczne, rozwija się przedsiębiorczość. Mieszkańcy aktywnie uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych, wykorzystują miejsca do rekreacji i wypoczynku. Gmina dysponuje nowoczesną infrastrukturą jest miejscem atrakcyjnym do zamieszkania i pracy.

Najważniejszą wartością dla rozwoju Niegosławic jest środowisko przyrodnicze i jego kapitał oraz odpowiednio rozwinięta infrastruktura techniczna.

Rozwój lokalny należy traktować jako proces planowanego działania na rzecz zmiany warunków ekonomicznych, społecznych, kulturowych i środowiskowych funkcjonujących w danej społeczności.

Ważnym elementem transformacji energetycznej jest zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii oraz tworzenie spółdzielni energetycznych.

W celu przeciwdziałania depopulacji należy stworzyć dla mieszkańców dostęp do usług medycznych, żłobka, przedszkola, szkoły oraz dobrze płatnych miejsc pracy.

Od strony pozytywnej wizja będzie osiągnąta poprzez wspieranie oddolnych aktywności sprzyjających integrowaniu ze sobą mieszkańców, rozwój obszarów rekreacyjnych i turystycznych (rozbudowa infrastruktury rowerowej, sportowej, parków, placów zabaw), poprawę bezpieczeństwa i wspieranie inwestycji związanych z ograniczaniem zanieczyszczeń powietrza. **Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest integracja społeczna mieszkańców.** Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Integracja mieszkańców przyczynia się do ograniczenia znieczulicy i wykluczenia społecznego.

Od strony negatywnej realizacja określonej wizji i misji wiązać się będzie z ograniczaniem tzw. rozlewającej się zabudowy jednorodzinnej – powstającej w obszarach niezabudowanych i nieuzbrojonych w instalacje sieciowe – gaz i kanalizację. W zakresie porządku urbanistycznego należy dążyć do zagęszczania istniejącej zabudowy, poprawy jakości i standardu dróg oraz zapewnienia ochrony środowiska. Ważnym elementem rozwoju będzie wykorzystanie środków płynących z Funduszy Unijnych na rozwój nowych obszarów aktywności gospodarczej, turystycznej i innowacyjnej infrastruktury. Uszczegółowieniem nakreślonej wizji i misji są cele strategiczne.

II. 2 CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Na podstawie wcześniejszej analizy i głównych funkcji Gminy Niegosławice, proponuje się trzy cele strategiczne dla jej rozwoju na lata 2024–2030:

1. Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka:

- Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i inwestycji pozwoli na wzmocnienie ekonomiczne i energetyczne gminy oraz zwiększy jej atrakcyjność inwestycyjną.

2. Rozwój społeczny i kulturalny:

- Tworzenie sprzyjających warunków do życia poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, rekreacyjną i kulturalną. Rozbudowa lokalnych inicjatyw społecznych mają na celu podniesienie jakości życia mieszkańców, wzmocnienie więzi społecznych oraz zwiększenie zaangażowania obywatelskiego.

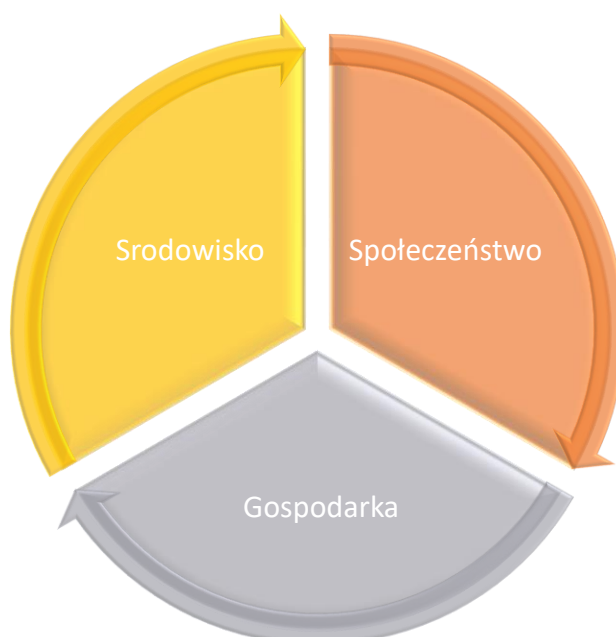
3. Ochrona kapitału przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej:

- Dążenie do ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu poprzez rozwój zrównoważonej infrastruktury. Obejmuje to także poprawę infrastruktury transportowej, co zwiększy dostępność gminy, a jednocześnie ochroni cenne zasoby naturalne.

Te cele strategiczne stanowią fundament dla długofalowego i zrównoważonego rozwoju Gminy Niegosławice, odpowiadając na potrzeby gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

Opracowanie i realizacja planu rozwoju strategicznego gminy wymaga uwzględnienia nie tylko ustawowych zadań jednostki samorządu terytorialnego, ale też zróżnicowanych oczekiwań, potrzeb i aspiracji przedstawicieli lokalnej społeczności.

Dlatego cele strategiczne prezentujemy z uwzględnieniem ich wpływu na trzy fundamentalne dla lokalnej społeczności wymiary: zrównoważona gospodarka , nowoczesne społeczeństwo, środowisko i infrastruktura .

Każdy cel strategiczny w określonym stopniu wpisuje się w każdy z tych wymiarów. Poszczególne cele strategiczne osiągniemy realizując odpowiednie inicjatywy strategiczne, które zawierają zestawy konkretnych działań do wykonania.

Cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań dla gminy Niegosławice, pozwolą na osiągnięcie planowanych rezultatów i celów rozwojowych gminy na najbliższe lata.

- **Cel strategiczny 1** - Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka,
- **Cel strategiczny 2** - Rozwój społeczny i kulturalny,
- **Cel strategiczny 3** - Kapitał przyrodniczy i infrastruktura techniczna,

Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają.

Cel strategiczny 1 odwołuje się do gospodarczych aspektów funkcjonowania gminy Niegosławice, jej walorów i atrakcyjności dla przyszłych inwestorów, wśród których położenie jest najważniejszym czynnikiem. Przedsiębiorczość mieszkańców wymaga wsparcia, co silnie wiąże ich z rozwojem gminy i zminimalizuje ryzyko nieosiągnięcia zakładanych celów. Dlatego też istnieje potrzeba stworzenia systemu wsparcia dla przedsiębiorców, co z kolei przyczyni się

do wzrostu liczby firm, poprawy ich kondycji finansowej oraz tworzenia nowych miejsc pracy, co przyczyni się do redukcji bezrobocia.

Lokalna przedsiębiorczość powinna być wspierana poprzez utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorstw, który bezpośrednio będzie współpracował z Instytucjami Otoczenia Biznesu między innymi (Fundacja Przedsiębiorczość Żary, Żagańska Agencja Rozwoju Regionalne Lokalnego, Organizacja Pracodawców w Zielonej Górze, Agencja Rozwoju Regionalnego w Zielonej Górze, Fundusze Pożyczkowe). Pozwoli to na zwiększenie wsparcia w zakresie inwestycji rozwojowych (innowacji), wprowadzania oszczędności i optymalizacji prowadzenia procesów w działalności gospodarczej.

Ważne jest również dążenie do zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez wprowadzenie niskoemisyjnej i energooszczędnej gospodarki. Jest to szczególnie istotne w kontekście zmian klimatycznych oraz obecnego kryzysu energetycznego. Rosnące ceny paliw konwencjonalnych, takich jak węgiel czy gaz, wymagają poszukiwania alternatywnych źródeł energii w celu zapewnienia stabilnych dostaw energii.

Gmina posiada potencjał - oparty na lokalnych zabytkach oraz urokach przyrody i krajobrazu - dla rozwoju turystyki oraz rozbudowy oferty rekreacyjnej dla mieszkańców. Wymaga to stałego poszerzania oferty rekreacyjnej i turystycznej opartej na produktach lokalnych i zdrowej żywności.

Ważnym elementem jest promocja atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, jej terenów inwestycyjnych oraz potencjału rozwoju turystyki. Istotne jest również promowanie jej walorów przyrodniczych i kulturowych, a także możliwości spędzania wolnego czasu i relaksu w otoczeniu natury oraz organizowanych na jej terenie wydarzeń i imprez. Te działania mają na celu zwiększenie rozpoznawalności Gminy w regionie oraz przyciągnięcie do niej nie tylko inwestorów, ale także nowych mieszkańców i turystów.

Cel strategiczny 2 odzwierciedla istotność społecznego obszaru funkcjonowania gminy. Gmina to jej mieszkańcy, aktualni i ci przyszli. Stworzenie im optymalnych warunków do życia codziennego, jest najważniejszym celem władz gminy, podobnie jak zachęcenie mieszkańców do zaangażowania się w sprawy gminy.

Dobre miejsce do życia w odpowiedzialnej społecznie gminie to miejsce, w którym dzieci mają odpowiedniej jakości opiekę i edukację. Takie warunki zapewnią im dostęp do wysokiej jakości edukacji, infrastruktury oraz zajęć pozwalających rozwijać pasje, zainteresowania i wyrównać szanse edukacyjne na późniejszych etapach. Gmina dobrze zarządzana to gmina oferująca

mieszkańcom dostęp do dobrej jakości i atrakcyjnej jednocześnie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, turystycznej która pozwala na aktywne spędzenie wolnego czasu oraz integrację społeczną, również tę o charakterze międzypokoleniowym.

Gmina stabilna to również gmina, która wykorzystuje szanse płynące ze współpracy z innymi gminami, instytucjami czy podmiotami, a także włącza mieszkańców do współdecydowania.

Gmina społecznie odpowiedzialna to również gmina dbająca o sprawy seniorów, osoby z różnymi potrzebami i niesamodzielne, pielęgnująca własną historię, tradycje, pamięć o przeszłości i budująca poczucie więzi wśród mieszkańców, również tych nowych.

Cel strategiczny 3 obejmuje obszar związany z kapitałem przyrodniczym i przestrzeń. Odnosi się do działań, które powinny zostać podjęte dla zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony naturalnego środowiska, odpowiedzialnej i świadomej adaptacji do zmian klimatu, które mają wpływ na środowisko, gospodarkę oraz życie ludzi.

Odpowiada na istotne problemy związane z koniecznością transformacji energetycznej – m.in. zmniejszenie zużycia energii, obniżenie kosztów utrzymania istniejącej infrastruktury publicznej, zmniejszenie emisji CO₂, efektywne zarządzanie energią, konieczność budowania świadomości klimatycznej wśród mieszkańców. Problemy te dotyczą każdego z sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego.

Dbanie o przestrzeń na terenie gminy, odpowiednie jej zagospodarowanie, z zaangażowaniem mieszkańców, poprawi estetykę gminy. Niezbędne są również inwestycje w zakresie dostępności komunikacyjnej gminy, zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej. Będzie to wsparcie dla wszystkich pozostałych obszarów, społecznego i gospodarczego. **Dobra jakość dróg, ścieżek rowerowych, połączeń transportu zbiorowego pozwoli na zminimalizowanie wykluczenia transportowego oraz zwiększy dostępność gminy dla nowych inwestycji i nowych mieszkańców. Równowaga celów – nie ma rozwoju bez przedsiębiorców i gminy bez mieszkańców.**

Jednym z głównych elementów rozwoju infrastruktury technicznej jest rozbudowa i modernizacja dróg, włącznie z odpowiednią infrastrukturą towarzyszącą, taką jak oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe, bezpieczne przejścia dla pieszych oraz miejsca parkingowe. Te inwestycje przyczyniają się do zwiększenia dostępności przestrzennej, ułatwienia mobilności i podniesienia poziomu bezpieczeństwa dla wszystkich użytkowników dróg.

Środowisko naturalne jest ważnym zasobem gminy. Dlatego niezwykle ważne są działania zmierzające do jego ochrony, w zakresie minimalizowania zanieczyszczeń, dywersyfikacji źródeł

pozyskiwania energii, ochrona klimatu i bioróżnorodności. Bez tych działań dostępne zasoby mogą ulec degradacji, a to negatywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców i dalszy rozwój gminy.

Na podstawie diagnozy zidentyfikowano ilość obszarów chronionych w tym Natura 2000, ilość akwenów wodnych, lesistość gmin, jakość powietrza i wykorzystanie OZE. Jednoznacznie wymaga się podjęcia działań w zakresie zachowania ochrony posiadanej bioróżnorodności, gatunków chronionych, czystości wód, przeciwdziałania zjawisk ekstremalnych oraz suszy. Kierunki adaptacji do zmian klimatu to dbałość o zasoby wodne, różnorodność biologiczną, odtwarzanie naturalnych ekosystemów oraz edukacja. Również dbałość i odtwarzanie gatunków i siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych na obszarze gminy.

Tabela 3 Cele Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030

CELE STRATEGICZNE		
Cel 1 Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka,	Cel 2 Rozwój społeczny i kulturalny	Cel 3 Kapitał przyrodniczy i infrastruktura techniczna,
CELE OPERACYJNE		
1.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości,	2.1 Rozwój edukacji i aktywności społecznej,	3.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnętrznej i zewnętrznej,
1.2 Dostosowanie do potrzeb inwestycyjno- rozwojowych,	2.2 Gmina społecznie odpowiedzialna,	3.2 Poprawa estetyki i spójności przestrzeni publicznej,
	2.3 Gmina dobrze zarządzana,	

1.3	Rozwój funkcji turystycznej,	2.4	Wzmacnianie tożsamości lokalnej i oferty kulturalnej,	3.3	Ochrona kapitału przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu,
1.4	Promocja gminy i kreowanie marki gminy,				

Źródło: opracowanie własne

MIERNIKI (SMART) CELÓW STRATEGICZNYCH

Dla trzech celów strategicznych Gminy Niegosławice zatwierdza się następujące cele operacyjne zgodne z metodą SMART:

Cel strategiczny 1: Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka

1. Utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorców

- Punkt wspierać będzie lokalne firmy w uzyskaniu dostępu do funduszy oraz doradztwa, z celem obsługi minimum 25 przedsiębiorstw rocznie.

2. Utworzenie spółdzielni energii

- Celem jest wykorzystanie energii elektrycznej wytworzonej z OZE na obiektach gminnych, co przyczyni się do zmniejszenia kosztów energii elektrycznej w jednostkach wchodzących w skład struktury organizacyjnej Gminy.

3. Zwiększenie liczby lokalnych startupów

- Poprzez wsparcie inicjatyw przedsiębiorczych i współpracę z instytucjami biznesowymi, gmina umożliwi rozwój nowych firm i miejsc pracy

4. Rozbudowa terenów inwestycyjnych

- Inwestycja w infrastrukturę techniczną i drogową na terenach inwestycyjnych, co przyciągnie nowych inwestorów.

5. Promocja gminy

- Kampanie mają na celu zwiększenie liczby inwestycji oraz zbudowanie marki gminy jako lidera zrównoważonego rozwoju

Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny i kulturalny

1. Wyznaczenie obszarów – stref wypoczynku i rekreacji z wykorzystaniem potencjału historycznego gminy

- Przyciągnięcie rocznie wielu turystów, wspierając rozwój lokalnej gospodarki i turystyki zdrowotnej

2. Organizacja lokalnych wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych

- Celem jest zwiększenie uczestnictwa mieszkańców i wzmocnienie więzi społecznych poprzez integracyjne wydarzenia

3. Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

- Inwestycje obejmują budowę nowych boisk i placów zabaw oraz ścieżek rowerowych, co ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców

4. Zwiększenie dostępności do usług medycznych i społecznych

- Gmina zapewni łatwiejszy dostęp do podstawowych usług dla wszystkich mieszkańców

5. Wsparcie dla lokalnych organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu funduszy na inicjatywy społeczne

- Każda organizacja otrzyma dostęp do doradztwa oraz szkolenia, aby aktywnie angażować społeczność w rozwój gminy

Cel strategiczny 3: Ochrona kapitału przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej

1. Przyjęcie planu ogólnego gminy

- Wyznaczenie modelu funkcjonalno- przestrzennego
- Redukcja emisji CO₂ i wspieranie przemysłu neutralnego klimatycznie, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju regionu

2. Modernizacja lokalnych dróg i ścieżek rowerowych

- Poprawi to dostępność komunikacyjną i bezpieczeństwo mieszkańców, zwłaszcza na terenach wiejskich, zmniejszając wykluczenie komunikacyjne

3. Zwiększenie liczby zbiorników retencyjnych

- Celem jest poprawa zarządzania zasobami wodnymi w związku z adaptacją do zmian klimatycznych, co może zabezpieczyć gminę przed suszami

4. Zmniejszenie zużycia energii w budynkach gminnych

- Dzięki modernizacji energetycznej i termomodernizacji, gmina osiągnie oszczędności energetyczne i zmniejszy koszty operacyjne

5. Zachowanie i rozwój obszarów chronionych

- Ochrona powierzchni gminy, w tym rezerwatu Natura 2000, ma na celu zwiększenie bioróżnorodności i ochronę przyrody, co przyciągnie turystów ekologicznych

Te cele operacyjne są dostosowane do realizacji celów strategicznych Gminy Niegosławice, przyczyniając się do długofalowego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego.

II.3 CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030

Tabela 4 Cele i kierunki działań

CEL STRATEGICZNY I: Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka	
Cel Operacyjny	Kierunki Działań
1.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none">• Rozwój nowoczesnych form współpracy z otoczeniem zewnętrznym (organizacjami pozarządowymi, pracodawcami, instytucjami wspierającymi biznes, przedsiębiorstwami społecznymi, administracją publiczną szczebla samorządowego oraz rządowego),• Wzmacnianie społecznej odpowiedzialności biznesu,• Promocja gospodarki gminy i jej środowiska biznesowego,• Promowanie i wspieranie lokalnych produktów oraz producentów,• Wsparcie zrównoważonego rozwoju rolnictwa na terenie gminy,• Wsparcie działań na rzecz skracania łańcuchów dostaw i łączeniu rolników z konsumentami oraz lokalnymi przedsiębiorcami,• Organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów w celu podniesienia kwalifikacji przedsiębiorstw,• Zwiększenie efektywności lokalnych gospodarstw rolnych poprzez promocję programu wspierających produkcję żywności i biogospodarkę,

<p>1.2</p> <p>Dostosowanie do potrzeb inwestycyjno -rozwojowych związanych z transformacją energetyczną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój społeczności energetycznej • Rozwój przedsiębiorczości polegający na inwestycji w infrastrukturę energetyczną • Zabezpieczenie rezerw terenowych pod infrastrukturę techniczną, w szczególności linie elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć oraz gazociągi wysokiego ciśnienia, • Budowa nowych linii elektroenergetycznych
<p>1.3.</p> <p>Wzmocnienie funkcji turystycznej w gospodarce gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowych ścieżek rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym i turystycznym, • Przygotowanie dokumentacji w zakresie koncepcji ścieżek i szlaków rowerowych i konnych w gminie, • Utworzenie i promowanie tras łączących lokalne zabytki kultury materialnej i miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych, • Zwiększenie wykorzystania lasów do celów rekreacyjnych, • Budowa i modernizacja obiektów małej architektury dających możliwość wypoczynku i schronienia, • Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej, w szczególności umożliwiającej uprawianie turystyki: pieszej, rowerowej, konnej, itp. • Tworzenie ścieżek, szlaków edukacyjnych i turystycznych, • Wsparcie inicjatyw zmierzających do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki,
<p>1.4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie i wdrożenie Strategii promocji i komunikacji gminy, • Promocja gminy podczas wydarzeń lokalnych, regionalnych i krajowych,

Promocja gminy i kreowanie marki gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie wydawnictw promocyjnych (tradycyjnych oraz elektronicznych) dla turystów, • Działania na rzecz kreowania pozytywnego wizerunku/marki gminy, • Współpraca międzygminna w ramach realizacji partnerskich projektów i inicjatyw.
CEL STRATEGICZNY II- Rozwój społeczny i kulturalny	
Cel Operacyjny	Kierunki Działań
2.1 Rozwój edukacji i aktywności społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości edukacji dzieci i młodzieży -bogata oferta edukacyjna, • Poprawa dostępności, jakości i atrakcyjności wychowania przedszkolnego na terenie gminy, • Działania wzmacniające proces nauczania np. zajęcia dodatkowe, szkolenia dla nauczycieli, nowoczesne wyposażenie dla placówek edukacyjnych i opiekuńczych, • Nowoczesna infrastruktura placówek edukacyjnych wraz z wyposażeniem w kierunku kompetencji przyszłości, • Oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, • Rozwój aktywności fizycznej wśród mieszkańców, • Tworzenie miejsc wiejskiej rekreacji - zagospodarowanie terenów wokół stawów i świetlic wiejskich.
2.2. Gmina społecznie odpowiedzialna	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokiego poziomu aktywizacji środowiska seniorów. Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, • Prowadzenie działań w kierunku niwelowania wykluczenia cyfrowego seniora,

	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie osób bezrobotnych podejmujących własną działalność gospodarczą, • Budowa lokali socjalnych, • Budowa mieszkań o umiarkowanym czynszu. Społeczna inicjatywa mieszkaniowa (SIM) to spółka kilku gmin (tzw. not for profit) realizująca budownictwo społeczne (zielone osiedla). • Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób wykluczonych i bezrobotnych, • Likwidacja barier dla niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie mieszkańców gminy, • Rozwój bazy lokalowej dla kompleksowych działań opieki społecznej, • Intensyfikacja i popularyzacja usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób starszych („zielone” gospodarstwa opiekuńcze, miejsca dziennego pobytu, Kluby seniora, Klub integracji społecznej itp.), • Modernizacja i remont placówki służby zdrowia z możliwością zaadaptowania jej na punkt rehabilitacyjny, • Promocja i kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców, • Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych i upowszechnienie rozwiązań telemedycznych,
<p>2.3.</p> <p>Gmina dobrze zarządzana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie dla istniejących i tworzenie nowych inicjatyw prospołecznych, oddolnych, • Poszerzenie oferty e-usług publicznych dla mieszkańców, • Włączenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w zarządzaniu gminą poprzez otwartą i przyjazną politykę informacyjną w gminie,

	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie współpracy transgranicznej i partnerskiej (współpraca z gminami ościennymi w ramach porozumień terytorialnych na rzecz wspólnego rozwoju w wybranych obszarach), • Zwiększanie i poprawianie dostępności przestrzeni publicznej, obiektów i usług, • Zaspokojenie potrzeb w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów, • Dywersyfikacja oferty mieszkaniowej dla młodych lub nowych mieszkańców oraz rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego, • Utrzymanie nowoczesnej bazy sprzętowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy, wyposażanie jednostek w coraz nowocześniejszy sprzęt ratowniczo-gaśniczy. • Stworzenie i wdrożenie w Urzędzie Gminy „szybkiej ścieżki obsługi” • Wprowadzenie e – usług w administracji, • Rozwój promocji przedsiębiorczości i wsparcie lokalnych przedsiębiorców przez administrację gminną.
<p>2.4</p> <p>Wzmacnianie tożsamości lokalnie i oferty kulturalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie dostępu do kultury on-line oraz rozwój jej oferty, • Rozwijanie oferty i podnoszenie jakości usług kulturalnych, w tym kultywowanie i promocja lokalnych tradycji, • Rozwijanie cyklicznych oraz sezonowych wydarzeń kulturalnych będących wizytówką gminy, • Organizowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych w tym związanych z dziedzictwem kulturowym, • Opieka nad zabytkami w gminie, • Wspieranie remontów i modernizacji obiektów sakralnych, sporządzanie i realizacja lokalnych programów opieki nad zabytkami,

	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja świetlic wiejskich na cele społeczno-kulturalne, • Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego w celach turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem szlaków kulturowych, • Dostosowanie układów urbanistycznych, ruralistycznych i przestrzennych do potrzeb rozwoju gminy.
CEL STRATEGICZNY III: Kapitał przyrodniczy i infrastruktura techniczna	
Cel Operacyjny	Kierunki Działań
3.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej- wewnętrznej i zewnętrznej	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, • Zwiększanie dostępności i konkurencyjności publicznego transportu zbiorowego, przywrócenie ruchu towarowo-pasażerskiego na linii kolejowej Żagań-Głogów, • Rozbudowa i poprawa jakości sieci drogowej oraz infrastruktury drogowej (w tym chodników, przystanków oraz parkingów), • Poprawa dostępności do szerokopasmowego Internetu, • Zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych,
3.2. Poprawa estetyki i spójności zagospodarowania przestrzeni publicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz poprawy estetyki na terenie gminy oraz rewitalizacja przestrzeni na potrzeby rekreacji, sportu, kultury, turystyki, w tym terenów zdegradowanych, • Rozwój planowania przestrzennego i budownictwa mieszkaniowego, • Poprawa zabytkowej tkanki budynków w tym budynków użyteczności publicznej,

	<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja przestrzeni i obiektów, • Podjęcie działań mających na celu usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest, • Rozwój spójnej struktury osadniczej w oparciu o powiązania funkcjonalno-przestrzenne.
<p>3.3.</p> <p>Ochrona kapitału przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i ochrona powietrza w gminie, • Rozwijanie małej retencji wodnej i zielono-niebieskiej infrastruktury dla ochrony klimatu, • Odbudowa naturalnej retencji, • Działania w zakresie nowych inwestycji, w kontekście kształtowania stanu zasobów wodnych, przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacji do zmian klimatu, (unikanie „betonowania” przestrzeni) – stosowanie powierzchni przepuszczalnych, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych (dot.np. placów manewrowych, parkingów), • Wprowadzenie i egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujących m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji, • Utrzymanie wysokiej jakości wody pitnej i czystości środowiska, • Poprawa jakości wód powierzchniowych na obszarze gminy, • Rozbudowa sieci kanalizacyjnych w ramach aglomeracji – dotyczy miejscowości Bukowica, Nowa Bukowica, Zagóra, Krzywczyce, Sucha Dolna, Nowa Jabłona, Nowy Dwór, Zimna Brzeźnica, Wilczyce oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, • Rozbudowa systemu kanalizacyjnego gminy poza aglomeracją,

	• Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody, • Modernizacja i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych, • Budowa sieci i instalacji gazowej na terenie gminy, • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych, • Uwzględnienie w dokumentach planistycznych stref pod OZE, • Zwiększenie udziału OZE w produkcji energii, • Tworzenie nowych koncepcji rozwoju społeczności energetycznej w oparciu o model rozproszony, utworzenie stanowiska energetyka gminnego, utworzenie spółdzielni energii dla obiektów gminnych, • Zwiększanie poziomu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, • Wsparcie na rzecz efektywności energetycznej mieszkańców (prywatny sektor mieszkaniowy), • Ochrona miejsc i walorów cennych przyrodniczo, w tym ochrona bioróżnorodności, • Edukacja ekologiczna i klimatyczna mieszkańców gminy, • Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne

II.4 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

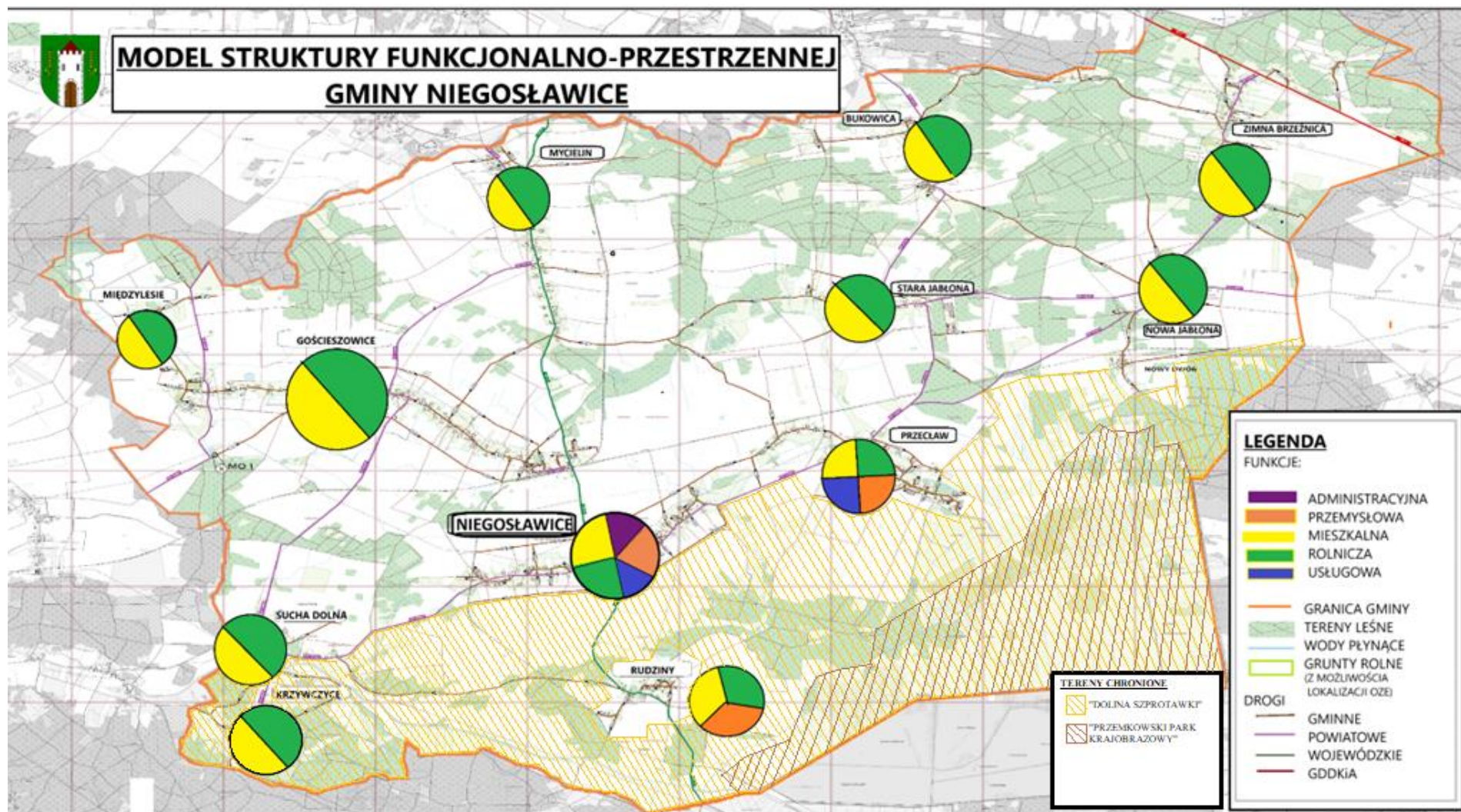
Główne cele rozwoju społeczno – gospodarczego gminy to osiągnięcie wzrostu gospodarczego gminy oraz zapewnienie społeczności lokalnej odpowiednio wysokiego poziomu życia i szans na przyszłość. Osiąganie tych celów uzależnione będzie od możliwości wykorzystania wszystkich rezerw i atutów rozwoju tkwiących w istniejącym zagospodarowaniu, unikalnych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz położenia geograficznego i powiązań komunikacyjnych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 1378), strategia rozwoju gminy zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Jest to narzędzie, które umożliwia efektywne kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, zgodnie z celami rozwojowymi i potrzebami społeczności lokalnej. Model ten jest podstawą ustaleń i rekomendacji dotyczących formułowania i wdrażania lokalnych polityk przestrzennych.

Na podstawie dokonanych analiz oceniono obszar gminy pod kątem predyspozycji poszczególnych terenów do pełnienia określonych funkcji. Na tej podstawie sformułowano politykę funkcjonalno-przestrzenną. Została ona zobrazowana w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Uchwała Nr L.327.2023 Rady Gminy Niegosławice z dnia 30 czerwca 2023 r. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niegosławice*. Na podstawie przyjętego Studium, przygotowano model funkcjonalno- przestrzenny mapa nr 3, który odpowiada opracowanej wizji rozwoju gminy, określonych celów strategicznych i operacyjnych.

Część graficzna modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia politykę rozwojową gminy Niegosławice w perspektywie do 2030 roku i umożliwia zobrazowanie wpływu założeń Strategii, w tym celów strategicznych i kierunków działań w przestrzeni. Jednak skala tego opracowana i ogólnikowy charakter planowanych zadań nie pozwalają ani na wskazanie konkretnej lokalizacji każdego przedsięwzięcia, ani konkretnego zasięgu wpływu każdego planowanego działania. Dlatego, pomimo że strategia rozwoju gminy stanowi ramowy dokument wskazujący kierunki rozwoju gminy, szczegóły projektowanych na jej podstawie przedsięwzięć powinny być ustalane na etapie procesu inwestycyjnego w zgodności również z dokumentami planistycznymi i innymi dokumentami strategicznymi.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna obejmuje rozmieszczenie i powiązania obiektów oraz zjawisk społecznych, gospodarczych i przyrodniczych. W treści modelu ujęto zagadnienia hydrologiczne, a także kwestie związane z ochroną środowiska i krajobrazu. Treść i forma modelu funkcjonalno-przestrzennego odpowiada cechom i specyfice gminy Niegosławice.

Mapa 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Niegosławice

Obszar gminy charakteryzuje się uporządkowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Znaczną część obszaru stanowią tereny leśne, zajmujące blisko 23 % powierzchni gminy, oraz tereny rolnicze niezabudowane stanowiące ok. 64 % powierzchni gminy. Tereny zabudowy mieszkaniowej i siedliskowej zlokalizowane są przede wszystkim w obrębie poszczególnych miejscowości.

Centralna i południowa część gminy charakteryzuje się natomiast stosunkowo dużą wartością przyrodniczą i krajobrazową. Została ona objęta formami ochrony przyrody, ale jednocześnie stanowi koncentrację terenów rekreacyjnych. Tereny zainwestowane, są w większości wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną, a istniejąca sieć drogowa zapewnia powiązania komunikacyjne w relacjach wewnętrznych i zewnętrznych. Problem stanowi natomiast częściowo zdekapitalizowana zabudowa wymagająca podjęcia działań modernizacyjnych, a także sposób uporządkowania przestrzeni publicznych. Sukcesywnych remontów wymagają także poszczególne drogi.

STREFY PLANISTYCZNE

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 uwzględnia podział gminy na różne strefy planistyczne. Każda z tych stref jest dostosowana do specyficznych potrzeb oraz celów strategicznych, mających na celu zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i ochronę zasobów naturalnych gminy. Strefy te pełnią kluczową rolę w realizacji głównych kierunków rozwoju oraz w planowaniu infrastruktury, przestrzeni publicznej i obszarów przeznaczonych na różnorodne formy działalności gospodarczej i społecznej.

1. Strefa Mieszkalno-Usługowa

Strefa ta obejmuje głównie tereny zurbanizowane, gdzie zlokalizowane są zabudowy mieszkaniowe oraz podstawowe usługi. Planowanie w tej strefie obejmuje rozbudowę infrastruktury społecznej i usługowej, z myślą o tworzeniu komfortowych warunków życia dla mieszkańców. Priorytetem jest tu zapewnienie dostępu do edukacji, zdrowia oraz lokalnych usług handlowych i rekreacyjnych, przy jednoczesnym dbaniu o odpowiednią jakość przestrzeni publicznej.

2. Strefa Przemysłowo-Produkcyjna

Ta strefa jest przeznaczona na rozwój przemysłu i produkcji. Ma na celu wspieranie lokalnej gospodarki i zwiększanie jej konkurencyjności. W strefie tej przewidziano także wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw poprzez infrastrukturę umożliwiającą efektywne prowadzenie działalności produkcyjnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

3. Strefa Turystyczno-Rekreacyjna

Strefa ta obejmuje obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, takich jak obszary Natura 2000 oraz Stawy Przemkowskie. W ramach tej strefy rozwijane będą inicjatywy związane z turystyką przyrodniczą i agroturystyką, co sprzyjać będzie wzrostowi liczby odwiedzających. Planowane inwestycje mają uczynić gminę atrakcyjnym miejscem do wypoczynku, dbając jednocześnie o zachowanie i ochronę środowiska naturalnego.

4. Strefa Zieleni i Ochrony Środowiska

Strefa zieleni i ochrony środowiska obejmuje obszary leśne, parki oraz tereny zielone, które mają kluczowe znaczenie dla jakości życia mieszkańców oraz ochrony różnorodności biologicznej. Strefa ta pełni funkcję „zielonych płuc” gminy i jest istotnym elementem adaptacji do zmian klimatycznych. Działania w tej strefie koncentrują się na ochronie zasobów wodnych, ograniczaniu zanieczyszczeń oraz wspieraniu ekologicznych form zagospodarowania terenu.

5. Strefa Rolnicza

Strefa rolnicza obejmuje przede wszystkim grunty rolne przeznaczone do produkcji rolniczej. Planowane działania w tej strefie mają na celu wspieranie lokalnych rolników, zrównoważony rozwój rolnictwa oraz wspieranie inicjatyw na rzecz rolnictwa ekologicznego.

Podsumowanie

Wyznaczenie stref planistycznych w Gminie Niegosławice jest istotnym krokiem w kierunku zrównoważonego rozwoju, pozwalającym na równoczesne wspieranie gospodarki, ochrony środowiska i jakości życia mieszkańców. Struktura ta umożliwia realizację celów strategicznych gminy poprzez odpowiednie dostosowanie i wykorzystanie zasobów przestrzennych oraz tworzenie spójnej i funkcjonalnej przestrzeni, która odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności.

OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.

W ramach rozwoju infrastruktury i podniesienia jakości życia mieszkańców, strategia rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 wyznacza kluczowe obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje te, zgodne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań, mają służyć osiągnięciu głównych celów rozwojowych, takich jak poprawa dostępności komunikacyjnej, rozwój infrastruktury społecznej oraz ochrona zasobów środowiskowych. Przewidywane inwestycje obejmują różnorodne obszary, w tym infrastrukturę transportową, społeczną i ochrony środowiska.

1. Infrastruktura Transportowa

Rozbudowa infrastruktury drogowej stanowi priorytet dla zwiększenia dostępności komunikacyjnej i mobilności mieszkańców, a także atrakcyjności gminy dla inwestorów. Kluczowe inwestycje obejmują:

- Modernizację i przebudowę dróg lokalnych w obszarach o dużym natężeniu ruchu.
- Budowę nowych połączeń drogowych, łączących główne miejscowości z sąsiednimi ośrodkami miejskimi.
- Rozbudowę infrastruktury dla pieszych i rowerzystów, co wpisuje się w działania proekologiczne i promowanie zrównoważonego transportu.

2. Infrastruktura Energetyczna

Celem jest zapewnienie zrównoważonej transformacji energetycznej gminy. Inwestycje związane z infrastrukturą energetyczną obejmują:

- Rozbudowę sieci energetycznych,
- Budowę instalacji OZE w oparciu o wyznaczone obszary planistyczne,
- Budowę instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej, co obniży koszty energii i przyczyni się do ochrony środowiska.

3. Infrastruktura Społeczna i Rekreacyjna

W celu poprawy warunków życia i integracji społecznej, planowane są inwestycje w obiekty rekreacyjne, edukacyjne i kulturalne:

- Wyznaczenie obszarów – stref wypoczynku i rekreacji z wykorzystaniem potencjału historycznego gminy, co pozwoli na rozwój turystyki zdrowotnej i poprawę oferty rekreacyjnej.
- Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym modernizacja szkół i przedszkoli, aby sprostać rosnącym wymaganiom mieszkańców.
- Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych, takich jak place zabaw, ścieżki rowerowe i tereny zielone, wspierających aktywność fizyczną i integrację społeczną.

4. Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych

Ochrona kapitału przyrodniczego gminy jest kluczowa dla zrównoważonego rozwoju. Inwestycje w tej kategorii obejmują:

- Projekty związane z ochroną wód i poprawą jakości powietrza, takie jak instalacje oczyszczające i systemy retencyjne.
- Zwiększenie powierzchni terenów zielonych oraz ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, w tym terenów Natura 2000 i Stawów Przemkowskich.
- Adaptacja do zmian klimatu poprzez rozwój infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej i przeciwdziałaniu skutkom suszy.

5. Inwestycje w Infrastrukturę Techniczną

Wzmacnianie bazy infrastruktury technicznej jest niezbędne dla poprawy jakości życia oraz zrównoważonego zarządzania zasobami:

- Modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, aby zapewnić niezawodne usługi komunalne dla mieszkańców.
- Inwestycje w rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, zapewniającej szybki internet i łączność cyfrową.
- Modernizacja systemów oświetlenia publicznego, z zastosowaniem energooszczędnych technologii LED.

Dzięki realizacji powyższych inwestycji Gmina Niegostawice będzie lepiej przygotowana na wyzwania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym, a także ochroną środowiska. Obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego, w zgodzie z ustaleniami planistycznymi i strategicznymi, będą kluczowe dla zapewnienia wysokiego standardu życia oraz podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.”, przyjęty przez Sejmik Województwa Lubuskiego uchwałą Nr XLIV/667/18 z dnia 23 kwietnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2018 r. poz. 1163) wymienia następujące programy służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym dla obszaru gminy Niegostawice:

1. budowa drogi ekspresowej S3 na odcinku Gorzów Wielkopolski – Sulechów – Legnica;
2. budowa gazociągu Legnica – Polkowice – Żary wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw dolnośląskiego i lubuskiego;
3. rozbudowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych w miejscowości Niegostawice;
4. Szprotawa – modernizacja koryta i wałów;
5. osiągnięcie właściwego stanu ochrony lub jego poprawę w odniesieniu do typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących w obszarach Natura 2000, które wymagają ochrony czynnej;

6. poprawa lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony w odniesieniu do pozostałych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków występujących w obszarach Natura 2000;
7. zakup sprzętu do monitorowania obiektów ochrony przeciwpowodziowej województwa lubuskiego;
8. odtwarzanie retencji dolin rzek. Opracowanie programu możliwości i efektywności rozstawu lub likwidacji wałów przeciwpowodziowych w regionie wodnym;
9. renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów. Opracowanie szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym;
10. modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych. Trwałe zabezpieczanie terenu wokół budynków. Identyfikacja i sporządzanie wyceny działań modernizacyjnych wraz z opracowaniem programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%;
11. działania na rzecz zapewnienia korzyści ekosystemowych Natury 2000, w szczególności w kwestii łagodzenia skutków zmian klimatycznych oraz adaptacji do zmian klimatu;
12. działania na rzecz promocji zrównoważonej turystyki i zielonych miejsc pracy na terenach obszarów Natura 2000 oraz na rzecz promocji innowacyjnych rozwiązań związanych z siecią Natura 2000.

W Studium uwzględniono powyższe inwestycje wskazując tereny o określonym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania oraz wprowadzając odpowiednie zapisy. Przyjmuje się ponadto, że inwestycje celu publicznego, w tym o znaczeniu lokalnym, mogą być rozmieszczane – zgodnie z innymi ustaleniami Studium oraz obowiązującymi przepisami – na obszarze całej gminy.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Na obszarach gruntów ornych – poza zasięgiem terenów, na których przewiduje się realizowanie nowych inwestycji, z którymi zadrzewienia i zakrzewienia mogą kolidować – należy chronić, a także wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie kęp/enklaw oraz pasów/rzędów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej), zwłaszcza wzdłuż dróg gminnych i polnych oraz koryt większych cieków.
2. Zaleca się zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jak również drzew posadzonych wzdłuż cieków i miedz oraz zbiorników wodnych.
3. W strukturze użytkowania gruntów rolnych zaleca się co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach

4. Dla ograniczenia zagrożenia podtopieniami na terenie gminy należy dążyć do zwiększenia retencji spowalniającej spływ wód w sposób niezagrażający istniejącym obiektom, poprzez realizację zadrzewień i zakrzaczeń oraz miedz utrudniających spływ z pól oraz budowę zbiorników małej retencji, przy uwzględnieniu celów ochrony ustanowionych obszarów chronionej przyrody.
5. W celu zwiększenia możliwości retencyjnych należy dążyć do utrzymania istniejących oczek wodnych oraz w przypadku złego stanu technicznego, ich napraw lub odbudowy.
6. Zaleca się modernizację lub odbudowę istniejącego w gminie systemu melioracji.
7. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez pola orne zaleca się zachować (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m dla umożliwienia stworzenia biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nie nawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól.
8. Dopuszcza się zakładanie stawów hodowlanych tylko w przypadku, jeśli nie naruszają one istotnie bilansu wodnego (nie spowodują deficytu wodnego) w zlewni i nie spowodują zanieczyszczenia wód w innych akwenach oraz jeśli nie będzie to stało w kolizji z celami ochrony ustanowionych obszarów chronionej przyrody.
9. Zaleca się przeciwdziałać fragmentacji przestrzeni rolniczej, także w wyniku przeprowadzenia liniowych elementów zainwestowania technicznego (zwłaszcza dróg).
10. Zaleca się poprawę stanu technicznego dróg transportu rolnego dla poprawy efektywności gospodarowania gruntami rolnymi.
11. Lokalizację budowli związanych z produkcją rolniczą dopuszcza się na terenach kategorii „PR” (tereny dla obiektów związanych z produkcją rolniczą i obsługą produkcji rolniczej), a w przypadku zabudowy zagrodowej na terenach kategorii „MP” (tereny z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową) - bez ograniczeń, oraz „R” (tereny z przewagą użytkowania rolniczego) - jedynie w odległości do 50 m od granic terenów ww. kategorii.
12. Przy zalesieniach gruntów rolnych zaleca się dążyć do wyrównania granicy rolno-leśnej i łączenia izolowanych enklaw leśnych (łączenia ich w większe zwarte kompleksy). Przy zalesianiu uwzględniać należy jednak ograniczenia wynikające z planowanego na obszarze gminy zainwestowania oraz przepisów odrębnych.
13. Ewentualne nasadzenia drzew w sąsiedztwie linii kolejowej należy realizować w sposób niezagrażający ruchowi pociągów.
14. Zaleca się stworzyć odpowiednie warunki dla kształtowania się strefy ekotonowej lasu i właściwej (ekologicznie) krawędzi lasu.

15. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne należy w miarę możliwości ograniczyć.
16. Dopuszcza się eksploataowanie udokumentowanych złóż surowców naturalnych, których granice wskazanego na rysunkach Studium, w oparciu o odpowiednie koncesje wydane na podstawie przepisów ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*.

Pierwszym istotnym elementem reformy planistycznej będzie zastąpienie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Niegosławice przez plan ogólny. Plan ogólny stanowić będzie akt prawa miejscowego obejmujący teren całej gminy, jednocześnie będący podstawą do uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Według założeń ustawy Plan ogólny zastąpi studium.

Wobec tego szczegółowe uwarunkowania planistyczne z zapewnieniem standardów dostępności dla infrastruktury społecznej, zasady kształtowania oraz kierunki zmian, będą zawarte w planie ogólnym dla gminy Niegosławice.

LOKALIZACJA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 jest elementem polityki zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatycznych. Zrównoważony rozwój jest oficjalnie jednym z długoterminowych celów Unii Europejskiej, zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej, lokalizacja infrastruktury OZE została zaplanowana w oparciu o analizę przestrzenną, przyrodniczą oraz społeczną, co ma na celu minimalizację wpływu na środowisko i zapewnienie efektywnego wykorzystania zasobów energetycznych gminy.

1. Strefa Przemysłowo-Produkcyjna

W przypadku utworzenia strefy przemysłowo- produkcyjnej przewiduje się rozproszone projekty OZE zwiększające efektywność i stabilność dostaw zielonej energii.

2. Obszary Rolnicze

Tereny rolnicze mają potencjał do wykorzystania w zakresie produkcji żywności.

Strefy Zieleni i Ochrony Środowiska

W strefach objętych ochroną środowiskową, takich jak obszary Natura 2000 i Stawy Przemkowskie, planowane jest rozwijanie mikrogeneracji energii na potrzeby lokalne. Instalacje, takie jak pompy ciepła i małe systemy solarne, będą wspierały obiekty turystyczne i rekreacyjne, jednocześnie zachowując walory przyrodnicze tych obszarów.

3. Budynki Publiczne i Komunalne

Budynki użyteczności publicznej w gminie, takie jak szkoły, ośrodki zdrowia oraz obiekty administracyjne, będą wyposażone w instalacje fotowoltaiczne i inne rozwiązania OZE. Utworzenie spółdzielni energii wpisze się w długofalowy plan redukcji kosztów energetycznych oraz zmniejszenia emisji CO₂ w sektorze publicznym.

4. Infrastruktura Rozproszona

Planowane jest wdrażanie rozproszonych systemów energetycznych, które umożliwią mieszkańcom instalację paneli fotowoltaicznych na prywatnych budynkach, co zaspokoi część zapotrzebowania na energię w sposób ekologiczny. Gmina planuje w miarę możliwości finansowych również wsparcie mieszkańców i przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków na instalacje OZE, co przyczyni się do zwiększenia liczby prosumentów.

Współpraca i Finansowanie

Realizacja inwestycji w OZE wymagać będzie równocześnie akceptacji społeczności lokalnej, uzyskania decyzji środowiskowych, pozwoleń na budowę i warunków przyłączenia do sieci.

Podsumowanie

W strukturze użytkowania gruntów na obszarze gminy Niegosławice zdecydowanie przeważają tereny otwarte, które zajmują niemal 95% powierzchni gminy. Wśród terenów otwartych dominują użytki rolne (ponad 67% ogółu terenów otwartych; niespełna 64% powierzchni gminy).

Kolejną grupą wśród terenów otwartych są lasy, ale mają one udział znacznie mniejszy niż użytki rolne (niespełna 24% areálu terenów otwartych, ponad 22% powierzchni gminy). Tereny zainwestowane stanowią 5,31% powierzchni gminy. Wśród nich znaczący udział (ponad 58%) mają tereny komunikacyjne.

Zrównoważony rozwój gminy obejmujący ochronę środowiska i poprawę jakości życia mieszkańców umożliwia również realizację inwestycji w odnawialne źródła energii.

Na obszarze gminy funkcjonuje część farmy wiatrowej „Mycielin” (farma ta funkcjonuje częściowo także na obszarze gminy Szprotawa). Na farmę tą składają się 23 turbiny wiatrowe, o łącznej mocy 46 MW.

Poza elektrowniami wiatrowymi na obszarze gminy funkcjonują także elektrownie słoneczne w Gościeszowicach, Bukowicy i w Przecławiu oraz w trakcie budowy w Suchej Dolnej;

Rekomenduje się kontynuację podjętych działań w zakresie instalacji OZE aby wzmocnić kierunek rozwoju gminy jako zrównoważonej i prowadzącej świadomą politykę transformacji energetycznej.

Uwarunkowania do lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE:

- dopuszcza się lokalizację farm fotowoltaicznych na terenach rolniczych,
- dopuszcza się zieleni urządzoną i nieurządzoną z wyjątkiem sadzenia drzew,
- lokalizacja urządzeń OZE nie będzie naruszała zasad ochrony konserwatorskiej,
- dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych tylko w formie parkingów terenowych,
- zaleca się wprowadzanie pomiędzy sektorami paneli fotowoltaicznych roślinności trawiastej i miododajnej,
- dopuszcza się przeprowadzanie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej, a także lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom,
- dopuszcza się budowę magazynu energii,

W szczególności rekomenduje się instalację magazynów energii, sieci infrastruktury technicznej a także lokalizację obiektów towarzyszących.

W zakresie obiektów elektrowni wiatrowych na obszarach użytkowania rolnego:

- dopuszcza się zieleni urządzoną i nieurządzoną, z wyjątkiem sadzenia drzew,
- dopuszcza się przeprowadzanie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej, a także lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących,
- dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych tylko w formie parkingów terenowych,

ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW

Teren gminy Niegosławice posiada potencjał w rozwoju technologii odnawialnych źródeł energii (OZE). Na terenie gminy znajdują się już instalacje takie jak farmy fotowoltaiczne oraz farma wiatrowa. W swoich inwestycjach władze gminy skupiają się na termomodernizacjach i zaopatrywaniu budynków użyteczności publicznej w technologie wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z zapisami niniejszej Strategii wskazuje się rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Niegosławice. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię w oparciu o aktualne przepisy prawa w tym: ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu.

Lokalizacja takich instalacji będzie podlegać poniższym zasadom, co zapewni zgodność z prawem oraz minimalizację wpływu na środowisko i społeczność lokalną.

1. Zgodność z przepisami krajowymi

Lokalizacja dużych instalacji OZE, takich jak farmy wiatrowe i biogazownie, musi być zgodna z obowiązującymi przepisami prawa, w tym:

- Ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która określa minimalną odległość lokalizacji turbin od zabudowy mieszkaniowej,
- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie warunków technicznych dotyczących lokalizacji biogazowni rolniczych,
- Zasadami ochrony środowiska wynikającymi z Ustawy o ochronie przyrody i przepisów dotyczących obszarów Natura 2000, a także decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

2. Kryteria środowiskowe i krajobrazowe

Aby chronić unikalne walory przyrodnicze gminy, takie jak obszary chronione (np. Natura 2000 i Stawy Przemkowskie), lokalizacje dużych instalacji OZE będą selekcjonowane tak, by:

- Unikać umiejscowienia na terenach chronionych oraz w ich otulinach, jeśli istnieje ryzyko wpływu na bioróżnorodność i naturalne ekosystemy,

3. Lokalizacja w strefach przemysłowo-produkcyjnych i na terenach rolniczych

Ze względu na specyfikę gminy i koncentrację przemysłu w wyznaczonych strefach, lokalizacja dużych instalacji OZE powinna być skoncentrowana:

- W strefach przemysłowo-produkcyjnych, gdzie infrastruktura energetyczna może być łatwiej zintegrowana z istniejącymi systemami dystrybucji,
- Na terenach rolniczych, szczególnie w przypadku biogazowni rolniczych, które będą mogły przetwarzać surowce organiczne z produkcji rolnej, przyczyniając się do gospodarki obiegu zamkniętego.

4. Wsparcie dla inwestycji prosumenckich i mikroinstalacji

Obok dużych instalacji, strategia zakłada wsparcie dla lokalnych inwestycji prosumenckich, takich jak:

- Mikroinstalacje fotowoltaiczne na prywatnych budynkach mieszkalnych oraz komunalnych, co przyczyni się do decentralizacji produkcji energii,
- Współpraca z mieszkańcami i przedsiębiorcami w pozyskiwaniu dofinansowania na instalacje o mniejszej mocy, aby wzmocnić udział odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy.

5. Minimalizacja konfliktów społecznych

Aby zminimalizować ewentualne konflikty związane z lokalizacją dużych urządzeń OZE, strategia zaleca:

- Prowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz uwzględnianie ich opinii na etapie planowania lokalizacji inwestycji,
- Ustalanie miejsc lokalizacji w oddaleniu od zabudowy mieszkalnej, z zachowaniem wymaganych odległości i przepisów prawa.

Realizacja dużych inwestycji w OZE zgodnie z powyższymi zasadami przyczyni się do zrównoważonego rozwoju Gminy Niegosławice, zwiększenia przychodów dla Gminy i mieszkańców oraz przyczyni się do ochrony klimatu i środowiska.

ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy Niegosławice powinna odbywać się według procedury określonej w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.). Wskazuje się następujące zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- lokalizacja zgodnie z warunkami określonymi w aktach planowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz przepisami odrębnymi;
- lokalizacja zgodnie z warunkami korzystania ze środowiska, wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska oraz działaniami mającymi na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

SYSTEM TRANSPORTOWY

Podstawowym układem komunikacyjnym w Gminie Niegosławice jest układ drogowy złożony z dróg kategorii: gminnej, powiatowej i wojewódzkiej oraz w niewielkim stopniu krajowym. Ogółem na terenie gminy Niegosławice znajduje się 154,0 km dróg publicznych, z tego⁴:

- drogi gminne – 90,0 km w tym 43,5 km drogi bitumiczne,
- drogi powiatowe – 44,2 km,
- drogi wojewódzkie – 15,9 km,
- droga krajowa – 3,9 km.

Elementami bazy infrastrukturalnej mającymi ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego są drogi publiczne i ich otoczenie. Gminę Niegosławice przez północno – wschodnią część gminy

⁴ Studium

przecina droga ekspresowa S-3 relacji: Świnoujście – Szczecin – Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra – Legnica – Jawor – Bolków – Kamienna Góra – Lubawka.

Na odcinku drogi ekspresowej S-3 prowadzącym przez gminę Niegosławice nie ma węzła drogowego – najbliższe z nich znajdują się w gminie Gaworzyce (w odległości około 3 km na wschód od granicy gminy Niegosławice) i w Nowym Miasteczku (w odległości około 3,2 km na północny zachód od granicy gminy Niegosławice)⁵.

Droga wojewódzka nr 328 zapewnia dostęp do dwóch węzłów drogi ekspresowej przy której na terenie gminy Niegosławice powstało miejsce obsługi podróżnych (MOP) na styku woj. lubuskiego i dolnośląskiego.

Drugim ważnym szlakiem komunikacyjnym jest droga wojewódzka Nr 328 relacji (Nowe Miasteczko – Przemków – Chocianów – Chojnów – Złotoryja). Na terenie gminy są jeszcze drogi powiatowe, których sieć składa się z 7-dmii oddzielnie numerowanych odcinków oraz gminne. Uzupełnienie układu dróg powiatowych stanowią drogi gminne, zapewniające transport wewnętrzny gminy. Drogi te wyposażone są w nawierzchnie bitumiczne, brukowe i gruntowe. Mankamentem tych dróg jest ich niezadawalająca jakość przede wszystkim szerokości pasa drogowego i jezdni oraz nie zawsze zadowalający stan techniczny nawierzchni, należy dążyć do ich modernizacji, co zmniejszy uciążliwość ich użytkowania.

Układ komunikacyjny Gminy Niegosławice tworzą drogi powiatowe:

- DP 1036F Nowe Miasteczko - Bukowica - Przecław Szprotawski,
- DP 1039F Konin - Szyba - Mycielin - Międzyzlesie - Dzikowice - Wiechlice,
- DP 1056F Szprotawa - Niegosławice - Zimna Brzeźnica,
- DP 1057F Stara Jabłona - Nowa Jabłona - granica województwa,
- DP 1058F Mycielin - Sucha Dolna - Krzywczycy,
- DP 1060F Siecieborzyce - Długie - Mycielin,
- DP 1085F od drogi wojewódzkiej nr 328 - Niegosławice (stacja kolejowa)

Rekomenduje się utrzymanie istniejącego układu dróg publicznych oraz poprawę jego funkcjonowania i dobrego skomunikowania gminy. Ze względu na braki i problemy związane z jakością dróg gminnych, ograniczonej komunikacji publicznej, pożądane jest również połączenie głównych miejscowości ścieżkami rowerowymi.

Zaleca się wytyczanie nowych ścieżek rowerowych pozwalających na powiązanie jednostek osadniczych bezpośrednio z celami codziennych dojazdów do szkoły, pracy i usług lub

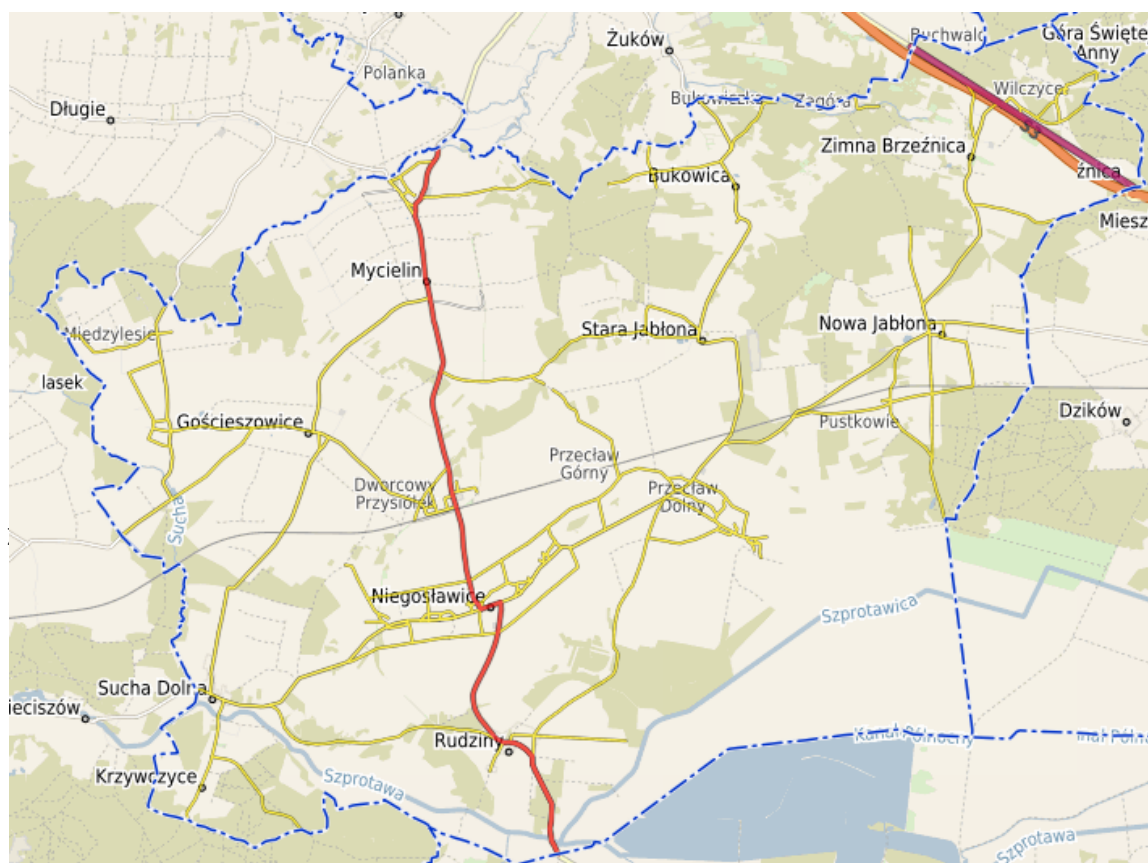
⁵ Studium

przystanków i węzłów transportu zbiorowego, a także wytyczanie nowych ścieżek pieszych oraz szlaków turystycznych.

Konieczna jest modernizacja i poprawa stanu technicznego dróg lokalnych i dojazdowych w ciągach dróg gminnych w obszarach zabudowanych oraz w/w ważniejszych dróg gminnych, sieć dróg śródpolnych w obszarach wiejskich w większości nie spełnia warunków technicznych ustalonych dla dróg dojazdowych, które powinny mieć szerokość min. 10 m w liniach rozgraniczenia, co wymaga zmian w strukturze użytkowania terenów. Szczególnie w obszarach przeznaczonych do zabudowy, potrzeby rozwojowe sieci dróg i ulic związane będą z zabudową i zagospodarowaniem nowych terenów zainwestowania pełniąc funkcje dróg i ulic o funkcji dojazdowej.

Zaleca się wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc postojowych dla samochodów w obrębie działek dla nowych albo przekształcanych funkcjonalnie lub architektonicznie obiektów, poprzez lokalizację tych miejsc w nieodległym sąsiedztwie, jako „wydzierżawionych” na obszarze innej nieruchomości.

Rysunek 1 System transportowy gminy Niegosławice

SYSTEM PRZYRODNICZY

Obszar gminy Niegosławice niemal w całości należy do zlewni Szprotawy (prawego dopływu Bobru), z wyjątkiem północnego fragmentu obszaru gminy (w tym wsi: Bukowiczka, Mycielin i Zimna Brzeźnica) położonego w zlewni Białej Wody (płynącej poza obszarem gminy Niegosławice). Szprotawa przepływa przez południową część obszaru gminy (odcinek o długości około 7,3 km), w tym przez wieś Sucha Dolna. Na odcinku prowadzącym przez gminę Niegosławice koryto Szprotawy nie jest antropogenicznie przekształcone. Wzdłuż niektórych odcinków rzeki utworzono natomiast wały przeciwpowodziowe. W dolinie Szprotawy ustanowiono, w tym częściowo w zasięgu gminy Niegosławice, rezerwat przyrody „Stawy Przemkowskie”.

Poza Szprotawą większymi ciekami płynącymi przez gminę są także: Szprotawica (prawy dopływ Szprotawy, płynąca przez południową część gminy – obręby Rudziny i Przecław), Kanał Północny (prawy dopływ Szprotawy; płynie wzdłuż odcinka granicy gminy Niegosławice z gminą Przemków), Drążnica (prawy dopływ Szprotawicy; płynąca przez południowo-zachodnią część gminy, w tym wieś Niegosławice), Przecław C, Przecław A, Przecław B i Przecław D (płynące przez centralną część gminy, w tym m.in. wieś Przecław), Kanał Graniczny (dopływ Białej Wody płynący wzdłuż odcinka północnej granicy gminy – na północ od wsi Mycielin) i rów melioracyjny R-4 (tzw. Lipnica, dopływ Białej Wody, której odcinek płynie przez północno-wschodni fragment gminy, w tym przysiółki Bukowiczka i Zagóra).

Na obszarze gminy Niegosławice występuje zagrożenie podtopieniami. Obszary zagrożone zalewaniem wodami rzecznyymi w czasie wezbrań rozciągają się w południowo-zachodniej części gminy – dolinach Szprotawy i Szprotawicy, w pasie terenu od Suchoj Dolnej i Krzywczyc po Rudziny. Ponadto na obszarze gminy występuje zagrożenie powodziowe ze strony Szprotawy.

Według informacji zawartych na mapie zagrożenia powodziowego na obszarze gminy wyznaczono:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%; obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Granice ww. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz zasięg obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

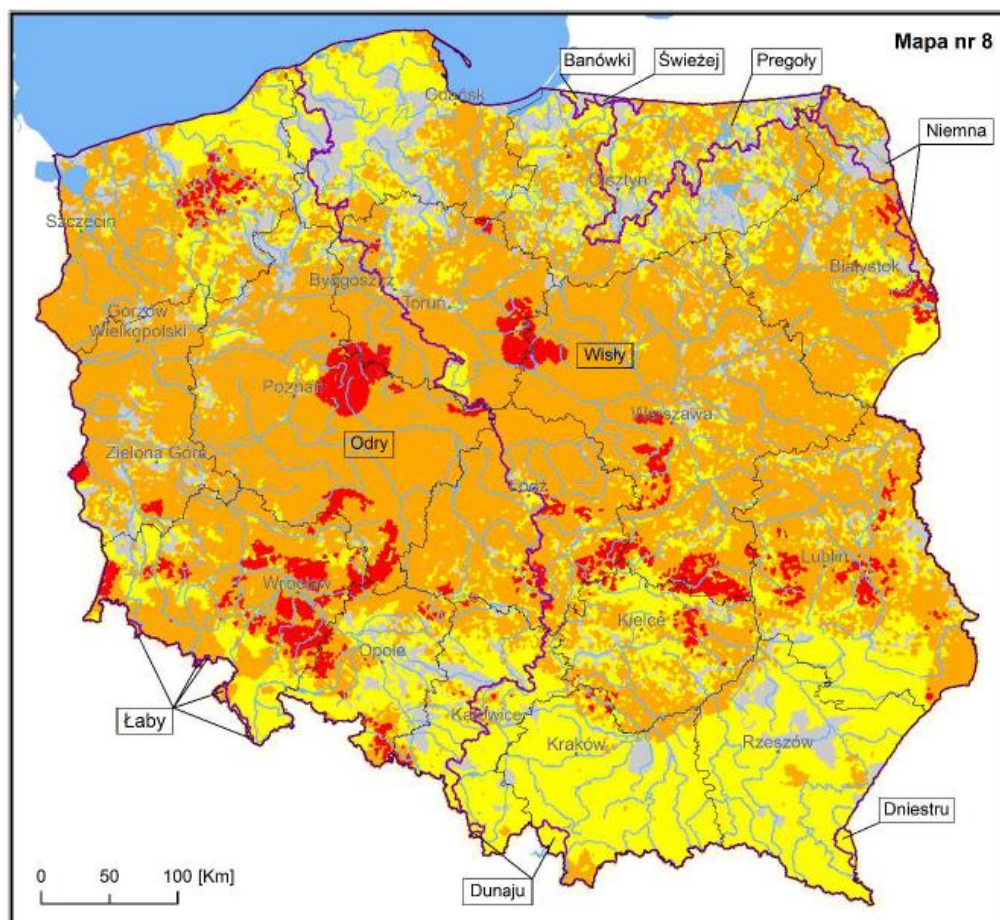
Zgodnie z obowiązującym Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (dz.U.2022 r. poz. 2717) który wszedł w życie w dniu 23 marca 2023 r, wyznaczono JCWP dla gminy Niegosławice. Jest on strategicznym dokumentem w zakresie bezpieczeństwa powodziowego w Polsce. W granicach obszarów zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20.lipca 2017 r Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) w przypadku lokalizowania nowych obiektów budowlanych, gromadzenia ścieków niezbędne jest uzyskania pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 Prawo wodne. Planowane zagospodarowanie nie może naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska.

Na obszarze gminy Niegosławice planowane jest finansowanie zadania przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie:

- Modernizacja koryta i wałów rzeki Szprotawa w gminie Niegosławice. Zakres inwestycji obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację zadania: regulację spraw własnościowych, pełnienie nadzoru oraz wykonanie robót budowlanych polegających na modernizacji koryta i wałów Szprotawy.

Obowiązujący Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przyjętego przez Ministra Infrastruktury w dniu 15 lipca 2021 r. ogłoszony w dniu 3 września 2021 r. (Dz.U.2021 poz. 1615). Gmina Niegosławice leży na terenie silnie zagrożonych suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

Mapa 4 Klasy łącznego zagrożenia suszą – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

Mapa łącznego zagrożenia suszą (1987–2018) (suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną) - ocena w siatce pól podstawowych

Legenda

Klasy łącznego zagrożenia suszą:

- słabo zagrożone suszą
 umiarkowanie zagrożone suszą
 silnie zagrożone suszą
 ekstremalnie zagrożone suszą
 Granica Polski
 Granica województwa
 Obszary dorzeczy w Polsce (JCWP v8)
 Wybrane rzeki (MPHP 10 v8)
 Jeziora i zbiorniki wodne (MPHP 10 v8)
 Miasta wojewódzkie

Rekomenduje się uwzględnić zagadnienia gospodarki wodnej związanej z przeciwdziałaniem skutkom suszy poprzez podjęcie działań mającej zwiększenie retencji wodnej na terenach:

- zurbanizowanych, poprzez tworzenia stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, małych urządzeń piętrzących (zastawki, małe progi,

przetamowania), retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych. Wdrożenie tych działań możliwe jest przez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy, przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., wskazano, że dla obszaru gminy prawdopodobieństwo wystąpienia wartości rocznej KBW (klimatyczny bilans wodny) poniżej -150 mm wynosi 11–20%. Teren gminy zalicza się do terenów ekstremalnie zagrożonych występowaniem suszy rolniczej. Jako umiarkowane określono zagrożenie wystąpieniem suszy hydrologicznej, a jako słabe – zagrożenie suszą hydrogeologiczną. Łączne zagrożenie suszą określono jako silne.

Plan nie przewiduje żadnych konkretnych inwestycji związanych z przeciwdziałaniem suszy na terenie gminy.

Rekomenduje się, aby wszelkie działania realizować z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Rekomenduje się uwzględnienie ww. aspektów w planowaniu przestrzennym gminy oraz przy wydawaniu decyzji administracyjnych, w celu ochrony terenów zieleni przed presją zabudowy i „betonowaniem” nieruchomości.

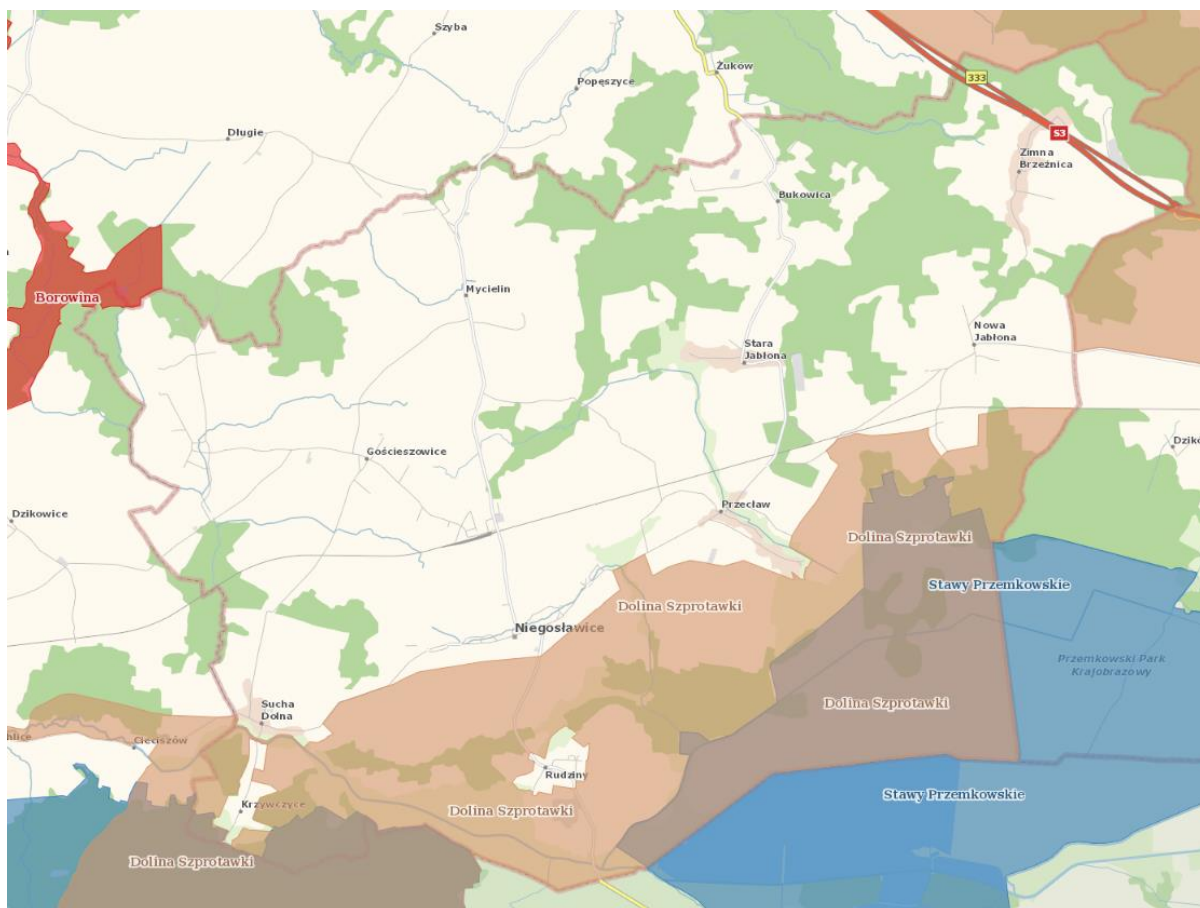
Południowa część obszaru gminy leży w zasięgu fragmentu obszaru chronionego krajobrazu **„Dolina Szprotawki”**. Obszar ten, o łącznej powierzchni 6 381,19 ha, rozciąga się na fragmentach obszarów gmin: Szprotawa, Niegosławice (w województwie lubuskim) i Przemków (w województwie dolnośląskim). W zasięgu gminy Niegosławice ta forma ochrony przyrody obejmuje tereny o powierzchni około 4 257,87 ha (co stanowi około **31%** obszaru gminy; niespełna 66% tego obszaru chronionego), w tym tereny położone na skraju układów osadniczych wsi: Niegosławice, Rudziny i Krzywczyce.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY (S00)

- Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) ptaków **Bory Dolnośląskie PLB020005**.
- Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) ptaków **Stawy Przemkowskie PLB020003** obejmuje południowo-wschodnią część obszaru gminy Niegosławice.
- Niewielki fragment w północno-zachodniej części gminy Niegosławice leży w zasięgu Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk (**S00**) **Borowina PLH080030**.

Obszar ten wyłączony jest z terenów, na których można uprawiać gospodarkę rolną, leśną bądź przeznaczyć pod tereny inwestycyjne. Dlatego też powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu oraz Natury 2000 po przeliczeniu przez wagę przeliczeniową, jest refundowana i ma swoje odzwierciedlenie w subwencji w wysokości 396.440 zł w stosunku rocznym. Jest to niewielki zwrot środków za obszar 4269,34 ha, który stanowi 1.278,84 ha powierzchni przeliczeniowej (1278,84 ha x 310,00 zł = 396.440 zł).

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Strona | 80

prawnie chronionych, w tym zwłaszcza obszarów chronionego krajobrazu oraz terenów obszaru specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000, ochronę wód powierzchniowych.

Wspieranie rozwoju form turystyki i rekreacji przyjaznych dla środowiska, m.in. poprzez prowadzenie szlaków turystycznych tak, aby nie przebiegały przez strefy ochrony stanowisk rzadkich gatunków zwierząt. Udostępnianie terenów chronionych poprzez istniejące i projektowane ścieżki dydaktyczne oraz odpowiednie oznakowania istniejących obiektów chronionych.

SYSTEM OSADNICZY

Najbardziej zaludnioną wsią gminy są Niegosławice 882 (mieszkańców w 2022 r., co stanowiło 20,67% populacji gminy), a następnie Gościszowice (697 osoby, tj. 16,33% populacji gminy) i Przecław (624 mieszkańców; 14,62% populacji gminy). Ludność koncentruje się głównie we wsiach położonych w centralnej i północno-zachodniej części gminy.

Według danych GUS obserwowany jest sukcesywny spadek liczby mieszkańców gminy (w latach 2018-2022 w gminie ubyło 179 mieszkańców, co oznacza spadek o około 4%), wywołany zasadniczo ujemnym saldem migracji, przy ujemnym przyroście naturalnym. Jednocześnie w gminie wzrastają wskaźniki obciążenia demograficznego. **W celu poprawy sytuacji demograficznej w gminie należy zapewnić atrakcyjne warunki osiedlania się, w szczególności związane z powstawaniem nowych miejsc pracy i możliwości budowy mieszkań.**

Sieć osadnicza gminy Niegosławice jest rozdrobniona – na 17 miejscowości statystycznych, w tym 11 wsi i 6 przysiółków. W 6 miejscowościach liczba mieszkańców nie przekracza 100 osób. Najwięcej mieszkańców ma wieś Niegosławice pełniąca funkcję ośrodka administracyjno-usługowego gminy. Drugą co do wielkości jest wieś Gościszowice. Obie te wsie skupiają około 37% populacji gminy. Najmniejszą liczbą mieszkańców w gminie Niegosławice charakteryzuje się przysiółek Bukowiczka, który jest zamieszkiwany przez 4 osoby.

Niegosławice – wieś zamieszkuje 882 mieszkańców, z czego 49 % stanowią kobiety, a 51 % mężczyźni. W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała ok 0,2 %. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 99 i jest mniejszy do współczynnika feminizacji dla województwa lubuskiego oraz mniejszy do współczynnika dla całej Polski. 58% mieszkańców wsi Niegosławice jest w wieku produkcyjnym, 22% w wieku przedprodukcyjnym, a 20% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Niegosławice 70 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc porównywalny do

wskaźnika dla województwa lubuskiego oraz porównywalny do wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Według danych archiwalnych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2022 roku we wsi Niegosławice było 319 gospodarstw domowych. Wśród nich dominowały gospodarstwa zamieszkałe przez jedną osobę - takich gospodarstw było 76.

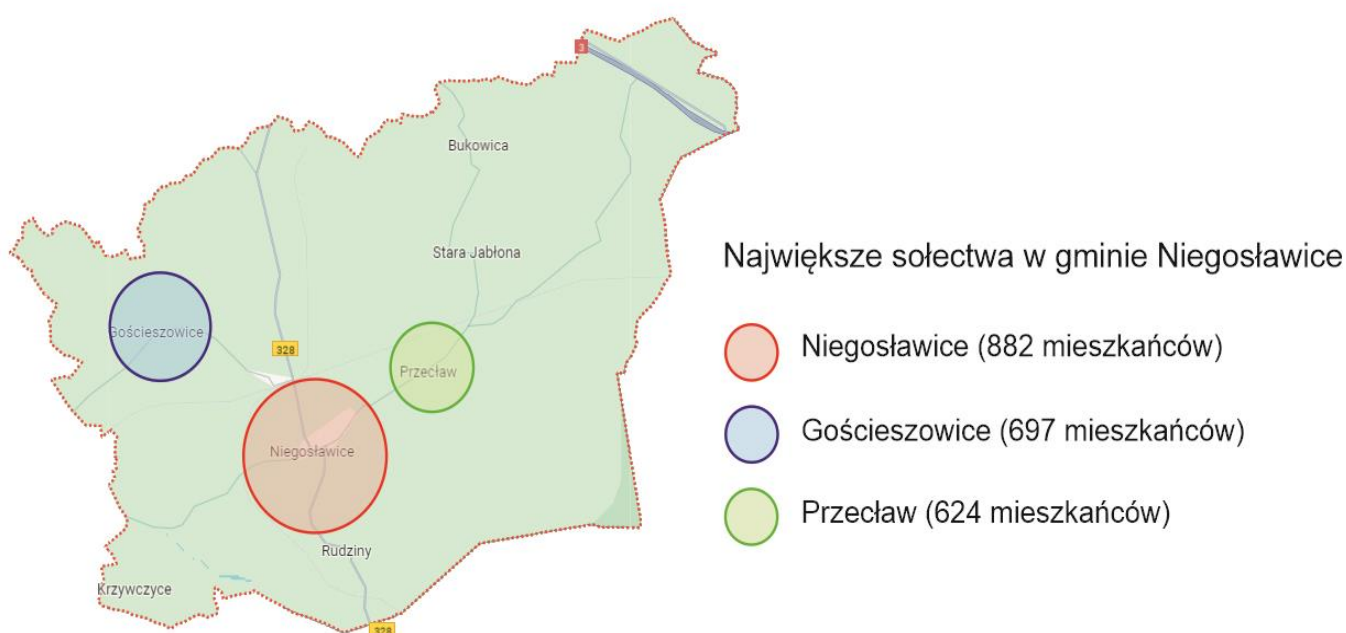
Gmina Niegosławice położona jest w południowej części województwa lubuskiego, na terenie powiatu żagańskiego, w odległości 95 km od granicy polsko - niemieckiej (przejścia graniczne Jędrzychowice) i 155 km od Wrocławia oraz 49 km od Zielonej Góry.

Administracyjnie gmina należy do powiatu żagańskiego, stanowiąc jego wschodni fragment sąsiadujący:

- od strony wschodniej z gminą Gaworzyce (powiat polkowicki),
- od strony południowej z gminą Przemków (powiat polkowicki),
- od strony północno-wschodniej z gminą Żukowice (powiat głogowski),
- od strony północno-wschodniej z gminą Bytom Odrzański (powiat nowosolski),
- od strony północnej z gminą Nowe Miasteczko (powiat nowosolski),
- od strony zachodniej z gminą Szprotawa (powiat żagański).

Rekomenduje się, długofalowy przestrzenny rozwój największych miejscowości z centralnym ośrodkiem co pozwoli na uporządkowanie jej struktury funkcjonalno-przestrzennej, oraz poprawy standardów zamieszkiwania, pracy i wypoczynku. W poszczególnych miejscowościach zaleca się dążyć do koncentracji usług zarówno publicznych, jak i świadczonych przez podmioty prywatne, w jednym rejonie miejscowości, najlepiej w centrum.

Rysunek 2 System osadniczy gminy Niegosławice

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 566 ze zm.), wraz z zakresem planowanych działań.

Gmina Niegosławice należy do kilku obszarów strategicznej interwencji określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. Zgodnie z definicją OSI zawartą w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 określenie to odnosi się nie tylko do obszarów o zidentyfikowanych, ale też do obszarów o potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych. Należą do nich nie tylko obszary miast wojewódzkich, miast średnich czy lokalnych, ale i obszary powiązanych ze sobą funkcjonalnie gmin. Zgodnie z zapisami w SRWL zasadne są działania mające na celu inicjowanie takiej współpracy pomiędzy samorządami, które wspólnie mają większy potencjał rozwojowy, a takiej formy współdziałania jeszcze nie podjęły. Dotyczy to m.in. gminy Niegosławice, która wspólnie z 3 innymi JST zawiązała porozumienie międzygminne na rzecz współpracy w ramach określonych celów rozwojowych. Zgodnie zatem z zapisami KSRR 2030 dla OSI wyznaczonych z poziomu regionalnego ukierunkowane będzie wsparcie zaprogramowane z poziomu regionalnego, z możliwą uzupełniającą interwencją z poziomu krajowego w ramach kontraktu programowego i kontraktów sektorowych oraz z wykorzystaniem Porozumień Terytorialnych (PT), czyli nowych mechanizmów, które wprowadza znowelizowana ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Tabela 5 OSI wskazane na poziomie regionalnym (zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030)

Lp.	Rodzaj OSI	Zakres planowanych działań
1	Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków wojewódzkich – Gorzowa Wielkopolskiego i Zielonej Góry	Nie dotyczy gminy Niegosławice Gmina Niegosławice nie należy do obszaru funkcjonalnego żadnego z obu miast wojewódzkich
2	Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych i lokalnych	Nie dotyczy gminy Niegosławice Gmina Niegosławice nie należy do wymienionego OSI
3	Obszary wiejskie Obszary wiejskie w województwie lubuskim podzielić można według różnic w uwarunkowaniach rozwoju na: obszary wiejskie położone w MOF ośrodków wojewódzkich i subregionalnych, obszary wiejskie	Zgodnie z SWL 2030, interwencja skierowana do obszarów wiejskich obejmować będzie w szczególności: - poprawę dostępu do usług publicznych, w tym dostępności do świadczeń medycznych oraz profilaktyki zdrowotnej, edukacji, usług opiekuńczych oraz kultury i rekreacji, m.in. poprzez współpracę

<p>znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz obszary wiejskie o utrudnionych warunkach rozwojowych</p> <p>Kategoria OSI – obszary wiejskie obejmuje:</p> <p>a) obszary wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej;</p> <p>b) obszary wiejskie o utrudnionych warunkach rozwojowych.</p>	<p>międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzupełnienie infrastruktury technicznej; - zwiększanie dostępności komunikacyjnej; - podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych umożliwiających zdalne nauczanie i świadczenie usług na odległość; - rozwijanie oferty z obszaru turystyki i rekreacji; - wykorzystanie atrakcyjnej przestrzeni województwa dla lokalizowania ośrodków opieki dla osób starszych z Polski i z zagranicy, przy zapewnianiu odpowiedniego standardu usług zdrowotnych i kulturalnych; - wykorzystanie struktur sieciowych w pobudzaniu aktywności gospodarczej i społecznej (m.in. LGD, ODR, izby rolnicze); - promocję instrumentów współpracy i partnerstwa – włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe; - odnowę wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu <p>Zgodnie z zapisami SRWL 2030 gmina Niegosławice należy do grupy gmin o utrudnionych warunkach rozwoju.⁶</p> <p>Gmina Niegosławice należy do partnerstwa gmin : „Partnerstwo razem dla rozwoju powiatu żagańskiego” (Szprotawa, Brzeźnica, Małomice, Niegosławice) zawiązanego w ramach realizacji Innych Instrumentów Terytorialnych, które zostanie objęte instrumentem terytorialnym Polityki Spójności w ramach powstającej lokalnej strategii terytorialnej wskazującej kierunki działań dla tego obszaru.</p>
--	--

⁶ Obszary Strategicznej Interwencji - obszary wiejskie w województwie lubuskim str. 58 SRWL 2030

4	Obszary przygraniczne	<p>W przypadku obszarów przygranicznych w województwie lubuskim wyróżnić można terytorialnie dwa pasy.</p> <p>Pierwszy pas to 10 gmin – Brody, Cybinkę, Górzycę, Gubin (gmina miejska), Gubin (gmina wiejska), Kostrzyn nad Odrą, Łęknice, Przewóz, Słubice, Trzebiel bezpośrednio przylegające do granicy, w których występuje silne oddziaływanie transgraniczne.</p> <p>Drugi pas: przygraniczne podregiony gorzowski i zielonogórski (NUTS 3), które obejmują programy współpracy transgranicznej w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Oba podregiony wypełniają cały obszar województwa lubuskiego.</p> <p>Gmina Niegostawice należy do drugiego pasa gmin.</p>
5	Obszary zagrożone powodziami	<p>Do grupy gmin, które objęte są obszarami szczególnego zagrożenia powodzią zakwalifikowano na terenie województwa lubuskiego 62 gminy: Bledzew, Bobrowice, Bogdaniec, Bojadła, Brody, Bytnica, Bytom Odrzański, Cybinka, Czerwieńsk, Dąbie, Deszczno, Dobiegniew, Drezdenko, Gorzów Wielkopolski, Górzycza, Gubin (gmina miejska), Gubin (gmina wiejska), Iłowa, Jasień, Kargowa, Kostrzyn nad Odrą, Krosno Odrzańskie, Krzeszyce, Lubiszyn, Lubsko, Łagów, Łęknica, Małomice, Maszewo, Międzyrzecz, Niegostawice, Nowa Sól (gmina miejska), Nowa Sól (gmina wiejska), Nowogród Bobrzański, Otyń, Przewóz, Przytoczna, Pszczew, Rzepin, Santok, Siedlisko, Skwierzyna, Słonów, Słubice, Stare Kurowo, Sulechów, Sulęcín, Szlichtyngowa, Szprotawa, Torzym, Trzciel, Trzebiechów, Trzebiel, Witnica, Wschowa, Zabór, Zbąszynek, Zielona Góra, Zwierzyn, Żagań (gmina miejska), Żagań (gmina wiejska), Żary (gmina wiejska).</p> <p>Na terenie wszystkich wskazanych gmin stwierdzono występowanie obszarów o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.</p> <p>Do wyznaczonego obszaru zakwalifikowano gminy, na terenie których występuje prawdopodobieństwo</p>

		<p>wystąpienia powodzi, a także gminy, których obszar narażony jest na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.</p> <p>Kierunki działania:</p> <p>Inwestycje przeciwpowodziowe na terenie województwa lubuskiego powinny obejmować w szczególności budowę wałów przeciwpowodziowych, a także innych budowli, takich jak: jazy, przepusty, wały cofkowe, zbiorniki retencyjne.</p> <p>Spośród wymienionych gmin, szczególnie zagrożonych powodzią, rozbudowa tych zbiorników umożliwi skuteczniejszą ochronę przed powodzią w przypadku gmin: Bobrowice, Dąbie, Krosno Odrzańskie, Nowogród Bobrzański. Jednocześnie powiększenie ww. zbiorników zwiększy możliwości produkcyjne energii elektrycznej przez Zespół Elektrowni Wodnych Dychów. Lista strategicznych inwestycji planowanych do realizacji w latach 2016–2021 na terenie województwa lubuskiego wskazana została w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. Perspektywa tego dokumentu dobiega jednak końca, a w marcu 2020 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie rozpoczęło prace nad przeglądem i aktualizacją planów zarządzania ryzykiem powodziowym.</p>
--	--	--

Źródło: opracowanie na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

LOKALNE OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI) NA TERENIE GMINY NIEGOSŁAWICE

Na terenie gminy Niegosławice nie zdefiniowano specyficznych obszarów strategicznej interwencji.

II.5 ANALIZA NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 jest dokumentem spójnym z dokumentami wyższego rzędu, na poziomie regionalnym oraz krajowym. Spójność celów zapisanych w Strategii z celami w dokumentach o charakterze strategicznym na szczeblu krajowym i regionalnym ma istotne znaczenie, ponieważ pozwoli korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń w kooperacji z otoczeniem.

W ramach analizy zbieżności celów weryfikacji poddano następujące dokumenty:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) – dokument obejmujący plan gospodarczy dla Polski do 2020 roku z perspektywą do 2030 roku,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 – podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 – stanowiąca najważniejsze narzędzie w kreowaniu polityki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa lubuskiego.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024 - 2030.

Dokument jest również spójny z dokumentami planistycznymi gminy. Dokument został zweryfikowany pod tym względem.

Analiza zapisów wymienionych poniżej dokumentów wskazała, że Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030 wpisuje się w konkretne cele określone w wymienionych w poniższej Tabeli dokumentach.

Tabela 6 Zgodność z celami innych dokumentów strategicznych

Lp.	Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024–2030	SOR 2020 (2030)	KSRR 2030	SRWL 2030
1	<p>Cel strategiczny 2 Rozwój społeczny i kulturalny</p> <p>CO 2.1. Rozwój edukacji i aktywności społecznej</p> <p>CO 2.2 Gmina społecznie odpowiedzialna</p> <p>CO 2.3 Gmina dobrze zarządzana</p> <p>CO 2.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej i oferty kulturalnej</p>	<p>Cel II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony</p> <p>Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu</p>	<p>Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</p> <p>Cel 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych</p> <p>Cel 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej</p> <p>Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>Cel 1.5 Rozwój infrastruktury dostarczającej usługi publiczne i podnoszących atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p>	<p>Cel strategiczny 2 Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi</p> <p>2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów</p> <p>2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia</p> <p>2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego</p> <p>2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu</p> <p>2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej</p>

				<p>Cel strategiczny 4 Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę</p> <p>Cel operacyjny 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa</p>
2	<p>Cel strategiczny 1 Zrównoważona i konkurencyjna lokalna gospodarka Cele operacyjne: CO 1.1 Rozwoju lokalnej przedsiębiorczości CO 1.2. Dostosowanie do potrzeb inwestycyjno-rozwojowych związanych z transformacją energetyczną CO 1.3. Wzmocnienie funkcji turystycznej w gospodarce gminy CO 1.4 Promocja gminy i kreowanie marki gminy</p>	<p>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną Cel II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony</p>	<p>Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; Cel 1.5 Rozwój infrastruktury dostarczającej usługi publiczne i podnoszących atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p> <p>Cel szczegółowy 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.</p> <p>Cel 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym</p>	<p>Cel strategiczny 1 Inteligentna, zielona gospodarka regionalna Cele operacyjne: 1.6 Rozwój potencjału turystycznego 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo Cel strategiczny 2 Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi Cele operacyjne: 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego,</p> <p>Cel strategiczny 4 Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę Cele operacyjne: 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa</p>
3	<p>Cel strategiczny 3 Kapitał przyrodniczy i infrastruktura techniczna Cele operacyjne:</p>	<p>Cel II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony</p>	<p>Cel szczegółowy 1 – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych</p>	<p>Cel strategiczny 1 Inteligentna, zielona gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku</p>

	<p>CO 3.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej- wewnętrznej i zewnętrznej</p> <p>CO 3.2 Poprawa estetyki i spójności zagospodarowania przestrzeni publicznej</p> <p>CO 3. Ochrona kapitału przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu.</p>		<p>Cel 1.5 Rozwój infrastruktury dostarczającej usługi publicznych i podnoszących atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p>	<p>Cel strategiczny 3 Integracja przestrzenna regionu. Cele operacyjne: 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury, 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej, 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich</p>
--	---	--	--	---

Źródło: opracowanie własne

II.6 SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030

Skuteczna realizacja wyznaczonych celów i kierunków działań dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024–2030” jest uwarunkowana prawidłowym ustanowieniem systemu zarządzania procesami rozwojowymi i włączeniem w te działania szerokiego grona interesariuszy, od administracji na wszystkich szczeblach po sektor pozarządowy i gospodarczy. Równie istotne będzie też określenie warunków organizacyjnych dla wdrażania, monitorowania, aktualizacji i ewaluacji dokumentu.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA WDRAŻANIE STRATEGII:

Wdrażanie celów i kierunków działań Strategii polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

Radą Gminy Niegosławice, która odpowiada za:

- zatwierdzenie Strategii,
- zatwierdzenie zmian w Strategii,
- nadzór nad postępami i efektami wdrażania poprzez zatwierdzanie rocznego raportu o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie działań w zakresie realizacji Strategii.

Wójtem Gminy Niegosławice, który odpowiada za:

- nadzór nad realizacją celów i kierunków działań zapisanych w Strategii,
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów i kierunków działań przyjętych w Strategii poprzez uwzględnienie ich w budżecie gminy i Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak również poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- monitoring, ocenę realizacji oraz przygotowanie zmian Strategii,
- inicjowanie zmian Strategii, zgodnie z określoną procedurą.

Koordynatorem/Koordynatorką ds. Strategii (wyznaczona osoba w strukturach Urzędu Gminy Niegosławice), który/a odpowiada za:

- obsługę Wójta Gminy Niegosławice w zakresie jego zadań związanych z realizacją Strategii,
- przepływ informacji na temat wdrażania Strategii,
- promocję efektów realizacji Strategii,
- współpracę z interesariuszami Strategii w procesie jej wdrażania.

SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych wskaźników, w szczególności opisanych w tabeli dotyczącej oczekiwanych rezultatów planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- przygotowanie raportów z realizacji Strategii w ramach raportu o stanie gminy.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych celów kierunków działań Strategii i dostarczy danych do działań ewaluacyjnych. Odpowiada za niego wyznaczony Koordynator/Koordynatorka ds. Strategii. Zbiera dane w określonych cyklach, zarówno w Urzędzie Gminy oraz jej jednostkach, a także od zaangażowanych we wdrażanie interesariuszy. Koordynator/Koordynatorka ds. Strategii przygotowuje również raporty na żądanie Wójta i/lub Rady Gminy, szczególnie kiedy ma to istotne znaczenie do podjęcia decyzji w sprawie rozwoju gminy, jak np. podjęcia decyzji o finansowaniu inwestycji czy konieczności dokonania zmian w Strategii.

Tabela 7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Cel	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Jednostka miary	Źródło	Podmiot/jednostka odpowiedzialna za monitorowanie	Oczekiwany kierunek/trend zmiany
CS 2 Rozwój społeczny i kulturalny	Dzienny dom pobytu dla seniorów i klub seniora	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym objętych opieką	%	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie dostępu do placówek służby zdrowia	Dostęp do lekarzy specjalistów	%	GUS-BDL Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie ilości miejsc przedszkolnych	Odsetek dzieci objętych opieką w wieku przedszkolnym	%	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Wzrost aktywności mieszkańców	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	szt	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie jakości infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w gminie i aktywności mieszkańców	Nowe/zmodernizowane obiekty sportowe i rekreacyjne, świetlice wiejskie,	szt	GUS-BDL, Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
CS 1 Zrównoważona i konkurencyjna gospodarka	Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	szt	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie liczby nowych inwestorów na terenie gminy	Powierzchnia nowych uzbrojonych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych	ha	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w gminie	Zapewnione noclegi na 1000 mieszkańców (dane powiatowe)	-	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
CS 3 Kapitał przyrodniczy i przestrzeń	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Usprawnienie gospodarki	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost

	odpadami					
	Usprawnienie gospodarki ściekowej na terenie gminy	Liczba osób korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoba	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy	Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg rowerowych Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg (km)	km	GUS-BDL	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Rewitalizacja obiektów i przestrzeni publicznej	Powierzchnia terenów zrewitalizowanych	ha	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Poprawa funkcjonowania komunikacji publicznej na terenie gminy	Liczba miejscowości obsługiwanych przez komunikację publiczną Liczba połączeń komunikacyjnych (tras)	Liczba tras	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie udziału energii pozyskanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej	Liczba zainstalowanych instalacji OZE	szt	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Zwiększenie energooszczędnego oświetlenia na obszarze gminy	Liczba nowych instalacji oświetleniowych w tym z OZE	szt	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Dostęp do sieci gazowej	Liczba odbiorców sieci gazowej w gminie, liczba nowej sieci gazowej	szt, km	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost
	Dostęp do Internetu	Liczba odbiorców, Liczba punktów dostępu do Internetu	osoby Szt.	Urząd Gminy Niegosławice	Urząd Gminy Niegosławice	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

EWALUACJA

Strategia podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa, w której stawia się w ramach transformacji energetycznej na inteligentną zieloną gospodarkę.

Badania ewaluacyjne będą nadzorowane przez Koordynatora/Koordynatorkę ds. Strategii. Decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji podejmie Wójt Gminy Niegosławice na wniosek koordynatora/koordynatorki ds. Strategii. W badaniu mogą wziąć również udział zewnętrzni eksperci, niezależni od podmiotów wdrażających Strategię.

Zaplanowano następujące rodzaje ewaluacji:

- **Ewaluacja mid-term** (śródkresowa), czyli badanie wykonane w połowie okresu realizacji dokumentu, tj. w 2027 r. (do końca I kwartału). Celem badania w połowie okresu realizacji jest ocena wstępnych wyników realizacji, takich jak: osiągnięte na danym etapie wdrażania rezultaty, stopień osiągnięcia celów, wykorzystanie środków finansowych;
- **Ewaluacja ex-post** (na zakończenie), czyli po zakończeniu okresu realizacji Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Jest to badanie podsumowujące. Jego celem jest określenie trwałości zrealizowanych działań oraz stopnia ich oddziaływania. Istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych w Strategii celów oraz ocena, na ile udało się je osiągnąć. Ewaluacja ex-post powinna obejmować również pozytywne i negatywne czynniki wpływające na wdrażanie Strategii, a także identyfikować ewentualne wystąpienie efektów niezaplanowanych. Wyniki ewaluacji ex-post służą m.in. kompleksowemu podsumowaniu realizacji Strategii oraz podjęciu kluczowych decyzji strategicznych dot. dalszego rozwoju gminy w kolejnych latach.
- **Ewaluacja on-going** (na bieżąco), czyli ocena realizacji Strategii może zostać przeprowadzona w każdym momencie jej wdrażania, w sytuacji, gdy nastąpi konieczność potwierdzenia występowania przesłanek, na podstawie których należy wprowadzić zmiany do dokumentu. Ten rodzaj ewaluacji prowadzi Koordynator/Koordynatorka ds. Strategii we współpracy z jednostkami gminy i poszczególnymi stanowiskami w Urzędzie Gminy.

W trakcie ewaluacji dopuszcza się również wykorzystanie narzędzi badawczych, takich jak ankiety czy wywiady. Raporty z ewaluacji akceptuje Wójt oraz prezentowane są one Radzie Gminy oraz publikowane są na stronie gminy do wiadomości opinii publicznej. Mogą stać się również elementem włączenia mieszkańców do dyskusji o sprawach ważnych i priorytetowych dla gminy, służy temu upowszechnienie wyników ewaluacji.

KRYTERIA EWALUACJI:

- trwałość: czy efekty podejmowanych działań są trwałe, długofalowe?
- trafność: Czy cele odpowiadają potrzebom? Czy mieszkańcy znają i utożsamiają się ze Strategią? Czy struktura logiczna interwencji jest poprawna?
- efektywność: Czy cele osiągnięto najniższym możliwym kosztem? Czy lepiej osiągnięto by cele interwencji publicznej innymi metodami i narzędziami?
- skuteczność: Czy to, co osiągnięto jest tym, co planowano?
- użyteczność/oddziaływanie: Czy Strategia spełniła oczekiwania adresatów? Czy efekty Strategii są korzystne dla różnych grup odbiorców?

WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Za dokumenty wykonawcze uznaje się Plany, Programy, dla których kompetencje do zatwierdzenia z tytułu przepisów prawa posiada Rada Gminy Niegosławice lub Wójt Gminy Niegosławice.

Poniżej prezentowane wytyczne mają zastosowanie dla dokumentów wykonawczych opracowywanych lub aktualizowanych po dacie przyjęcia dokumentu jakim jest Strategia:

- Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej monitoringu (jeżeli dotyczy) zaleca się uwzględnienie odpowiednich wskaźników, które zostały wskazane w tabeli pn. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.
- Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich zarządzania (jeżeli dotyczy) zaleca się włączenie Koordynatora/Koordynatorki ds. Strategii w procesy przepływu informacji w zakresie opracowania i wdrażania przedmiotowych planów i programów.
- Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich realizacji zaleca się wskazanie spójności tych dokumentów z przyjętą Strategią.
- Dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej zaleca się uwzględnienie działań/projektów/inwestycji wynikających z kierunków działań wskazanych w określonych dla Strategii celach.

Tabela 8 Wykaz dokumentów wykonawczych w gminie Niegosławice oraz ocena ich aktualności

Lp.	Obszar tematyczny	Wykaz obowiązujących/przyjętych dokumentów wykonawczych na poziomie lokalnym	Uwagi/Rekomendacje
1	Planowanie przestrzenne	<ul style="list-style-type: none"> • Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Niegosławice • Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego 	<p>Dokument aktualny w momencie przygotowania Strategii: obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Niegosławice zostało przyjęte uchwałą Nr L.327.2023 Rady Gminy Niegosławice z dnia 30 czerwca 2023 r.</p> <p>Do 30 czerwca 2026 r. gmina musi wprowadzić Plan ogólny, obowiązkowy dokument planistyczny obejmujący obszar gminy, który zastąpi dotychczas obowiązujące <u>studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</u>. Jest to akt prawa miejscowego uwzględniany przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowiący podstawę do wydawania decyzji o warunkach zabudowy.</p> <p>Zestawienie wszystkich obowiązujących miejscowych planów na terenie gminy Niegosławice</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300, Pn 5,5 MPa relacji Polkowice-Żary 2. Działka nr 99/3 obręb Krzywczyce 3. Działki nr 128/2, 129/2 obręb Niegosławice 4. Wybrane obszary w obrębach: Mycielin, Gościeszowice, Niegosławice, Sucha Dolna, Krzywczyce i Zimna Brzeźnica <p>Gmina posiada Program Rewitalizacji na lata 2016-2022 r.- zdezaktualizowany W przypadku decyzji o przygotowaniu Programu Rewitalizacji, zgodnie z art. 52 ustawy o rewitalizacji, gmina, która obecnie prowadzi działania rewitalizacyjne w oparciu o program rewitalizacji (inny niż GPR), mogła je kontynuować do 31 grudnia 2023 r. Po tej dacie ustawa wprowadza obowiązek uchwalenia GPR w przypadku, gdy gmina zamierza nadal prowadzić rewitalizację lub dopiero zaczyna jej prowadzenie.</p>
2	Energetyka	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dokumenty 	<p>Brak dokumentu</p> <p>Przygotowanie Planu/programu wykonawczego dla obszaru energetyki w zakresie objętym Strategią: plan wykonawczy powinien</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Niegosławice 	<p>uwzględniać zasady realizacji kierunków działań i konkretnych projektów, wraz ze sposobem ich finansowania, terminem realizacji i wskazania podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie oraz monitorowanie).</p> <p>Gmina Niegosławice bierze udział w programie p.n. Rozświetlamy Polskę. Przedsięwzięcie zawiera modernizację oświetlenia, polegałoby to na początku na wymianie oświetlenia na ledowe, w poszczególnych etapach oraz na rozbudowie sieci elektroenergetycznej przy nowo budowanych budynkach mieszkalnych.</p> <p>Brak dokumentu</p>
3	Gospodarka komunalna	Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy	Program przyjęty uchwałą Nr XXXIX.160.2013 Rady Gminy Niegosławice z dnia 25 marca 2013 r., mający na celu tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.
4	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	<ul style="list-style-type: none"> • Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Niegosławice • Gminny Program opieki nad zabytkami gminy Niegosławice 	<p>Dokument aktualny W roku 2023 podjęto Uchwałę Nr LIII.338.2023 Rady Gminy Niegosławice z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.</p> <p>Gmina Niegosławice posiada opracowany Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Niegosławice na lata 2021-2024, jednak nie został on przyjęty uchwałą przez Radę Gminy. Obecne wprowadzane są korekty umożliwiające uchwalenie programu na lata 2023-2026</p>
5	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony środowiska dla Gminy Niegosławice • Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Niegosławice do roku 2023; • Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Niegosławice uchwała nr 	<p>Brak dokumentu;</p> <p>Dokument nieaktualny;</p> <p>Dokument aktualny do roku 2032;</p>

		XVII/88/2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.	
6	Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dokumentów wykonawczych w tym obszarze 	<p>Rekomendacje: przygotowanie planu wykonawczego w zakresie zrównoważonej mobilności na terenie gminy obejmującego cele i kierunki działań oraz przedsięwzięcia ujęte w Strategii: m.in. koncepcję rozwoju i budowy ścieżek/dróg rowerowych w gminie w powiązaniu z celami i przedsięwzięciami ujętymi w przygotowywanej Strategii Terytorialnej gmin: Brzeźnica, Małomice, Szprotawa, Niegostawice .</p>
7	Polityka społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niegostawice na lata 2021-2027; • Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii dla Gminy Niegostawice na rok 2024-2026; • Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Niegostawice na lata 2021-2025; • Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Niegostawice na lata 2025- 2027; 	<p>Dokument aktualny;</p> <p>Dokument o charakterze cyklicznym, przygotowywane na każdy rok realizacji;</p> <p>Dokument aktualny;</p> <p>Dokument aktualny;</p>
8	Rozwój lokalny/aktywność społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Program współpracy gminy Niegostawice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Program przygotowywane i przyjmowany na dany rok kalendarzowy) przyjęty uchwałą nr VII.41.2024 z dnia 29 listopada 2024 r. • Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Niegostawice w 2025 r. został przyjęty uchwałą nr 	<p>Program Współpracy Gminy Niegostawice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2025 uchwalony został przez Radę Gminy Niegostawice.</p> <p>Dokument aktualny</p>

		XIV.61.2025 Rady Gminy Niegostawice z dnia 31 marca 2025 r	
9	Zarządzanie kryzysowe	<ul style="list-style-type: none"> Plan Zarządzania Kryzysowego dla gminy Niegostawice 	Dokument aktualny
10	Finanse publiczne	<ul style="list-style-type: none"> Wieloletnia Prognoza Finansowa dla Gminy Niegostawice (na lata 2022-2032) Uchwały budżetowe Rady Gminy Niegostawice 	Rekomendacja: ujęcie w WPF planowanych przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Gminy Niegostawice

Źródło: opracowanie własne

II.7 RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Wielostronna i partnerska współpraca w zakresie wdrażania dokumentu przekłada się też na szeroki wachlarz możliwych źródeł finansowania planowanych przedsięwzięć. Szansą dla pełnej realizacji wyznaczonych przez nią kierunków działania są zewnętrzne źródła finansowania, przede wszystkim środki krajowe (pochodzące z budżetu państwa w zakresie rządowych programów) i pochodzące z programów Unii Europejskiej (programu regionalnego dla województwa lubuskiego czy programów o wymiarze i zasięgu krajowym), a także z innych międzynarodowych instytucji.

Gmina Niegostawice planuje aktywnie pozyskiwać środki pochodzące z podatków związanych z rozwojem gminy, z przeznaczeniem na realizację projektów/przedsięwzięć przyczyniających się do stabilizacji dochodów oraz poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju gminy w różnych wymiarach.

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w niniejszej Strategii jest pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych kierunków działań i projektów. Podstawę do określenia ram finansowych działań jest budżet Gminy oraz przygotowana wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną, tak aby nie wystąpiło zagrożenie dla dyscypliny finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, w tym dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne zapisane zostaną w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie okoliczności, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, np.: inflacja, wzrost wynagrodzeń, planowane zmiany systemowe np. w podatku dochodowym.

Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia.

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w Strategii będą:

- budżet gminy,
- budżet wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- budżet państwa w ramach określonych programów czy projektów,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki z budżetu Unii Europejskiej,
- środki pomocowe pozyskiwane przez interesariuszy uczestniczących w realizacji Strategii,
- środki własne interesariuszy uczestniczących w realizacji Strategii,
- inne środki zewnętrzne.

Skuteczność wyznaczonych działań zależy zarówno od środków finansowych posiadanych przez gminę, jak i efektywności w ich dalszym pozyskiwaniu. Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej, dla których stanowi potencjalne uzasadnienie. Jako uzupełnienie środków gminnych należy wskazać aktywną współpracę z partnerami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi, które niejednokrotnie mają szersze możliwości ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe. Ramy finansowe realizacji Strategii określać będzie budżet gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Niegosławice. Ze względów formalnych i praktycznych nie ma możliwości określenia pozabudżetowych ram finansowania Strategii, w szczególności w zakresie podmiotów spoza sektora finansów publicznych.

II.8 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W RAMACH STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEGOSŁAWICE NA LATA 2024-2030

Udział mieszkańców, ale także przedstawicieli innych sektorów, tj. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, administracji, jest niezwykle istotnym elementem przygotowania, realizacji oraz oceny dokumentów o charakterze strategicznym. Wkład wszystkich stron dialogu i zaangażowania sprzyja synergii działań, wpływa na ich powodzenie, zapewnia również legitymizację podejmowanych działań przez władze gminy. W tabeli poniżej został przedstawiony proces uspołecznienia Planu na etapie jego przygotowania, a także jego wdrażania i oceny.

Tabela 9 Uspołecznienie Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030

Lp.	Etap	Rodzaj działania	Uwagi
1	Przygotowanie Diagnozy dla Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030	Ankieta dla mieszkańców prowadzona w terminie: luty -marzec 2024	Ankieta uzupełniła i skonfrontowała wyniki analizy danych desk research; ankieta została wypełniona przez 110 osób (ankieta była dostępna w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Niegosławice oraz online)
		Spotkania z liderami przeprowadzone kwiecień-czerwiec 2024 r. (określanie mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dla rozwoju gminy Niegosławice)	Rozmowy z liderami (w tym z Wójtem i pracownikami Urzędu Gminy Niegosławice, kierownikami jednostek)
2	Projekt Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030	Konsultacje projektu dokumentu (zebrania wiejskie)	Konsultacje społeczne w dniach 07.05.2025 r. do 10.06.2025 r. (zarządzenie Wójta Gminy Niegosławice z dnia 25.04.2025 r.)
		Warsztaty z młodzieżą szkolną (listopad 2024 r.)	Przeprowadzono warsztaty z młodzieżą szkolną (klasy VII i VIII) zakończone ankietą - uczestniczyło 70 uczniów.
3	Strategia Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030	Raporty dot. realizacji Strategii w ramach Raportu o stanie Gminy Niegosławice (II kwartał każdego roku); dokument jest publikowany na stronie www gminy i dostępny publicznie (BIP, strona www Gminy); Raport jest przedstawiany Radzie Gminy.	W ramach informacji o stanie realizacji Strategii wykorzystywane są dane pochodzące z bieżącego monitorowania przygotowywane przez Koordynatora/kę ds. Strategii
4	Ewaluacja	Przeprowadzana w trakcie (mid- term), „na bieżąco” (on going) oraz na zakończenie realizacji Strategii (ex- post). W ramach prowadzonej ewaluacji wykorzystywane są raporty o stanie gminy Niegosławice, dokumenty wykonawcze, dane statystyczne, wskaźniki ujęte w dokumencie, a także ankiety i wywiady (jako narzędzia badawcze do oceny jakościowej, o ile Koordynator/Koordynatorka ds. Strategii podejmie taką decyzję).	Raporty z ewaluacji podlegają akceptacji Wójta oraz są prezentowane Radzie Gminy oraz podawane są do opinii publicznej. Udostępnienie raportów ewaluacyjnych będzie miało formę: publikacji w oficjalnym serwisie www Gminy Niegosławice, BIP.

Źródło: Opracowanie własne

Zasady partycypacji społecznej

Na podstawie analizy strategii, priorytetów oraz celów strategicznych Gminy Niegosławice proponuję następujące zasady partycypacji społecznej dla rozwoju gminy na lata 2024-2030:

1. Transparentność procesu:

- Zapewnienie przejrzystości na każdym etapie opracowywania i wdrażania strategii rozwoju poprzez regularne publikacje i udostępnianie informacji o działaniach planistycznych na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).
- Przedstawianie harmonogramów spotkań, konsultacji oraz postępów realizacji strategii, aby umożliwić mieszkańcom i interesariuszom bieżące śledzenie rozwoju.

2. Równy dostęp do konsultacji społecznych:

- Organizowanie konsultacji w formach dogodnych dla wszystkich grup społecznych, w tym spotkań stacjonarnych, ankiet online, spotkań plenerowych i warsztatów, dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami.
- Wprowadzenie dogodnych terminów konsultacji, w tym po godzinach pracy, aby umożliwić aktywny udział możliwie najszerszemu gronu mieszkańców.

3. Aktywne zaangażowanie interesariuszy:

- Umożliwienie mieszkańcom, organizacjom pozarządowym, przedsiębiorcom i innym zainteresowanym składania wniosków, uwag oraz propozycji dotyczących planowanych działań i inwestycji.
- Prowadzenie działań edukacyjnych na temat celów planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz promowanie znaczenia aktywnego udziału społeczności lokalnej w realizacji projektów.

4. Dialog i współpraca międzysektorowa:

- Tworzenie platform do dialogu między władzami gminy a interesariuszami, w tym organizowanie paneli eksperckich oraz spotkań z przedstawicielami

sektora gospodarczego i społecznego w celu omówienia strategii i wspólnych inicjatyw.

- Koordynowanie działań między jednostkami samorządu terytorialnego, lokalnymi organizacjami i mieszkańcami, aby wzmacniać współpracę i wsparcie przy realizacji kluczowych projektów rozwojowych.

5. Stałe monitorowanie i ewaluacja:

- Przeprowadzanie regularnych ocen i raportów z realizacji strategii przy udziale społeczności lokalnej, a także organizowanie corocznych przeglądów osiągnięć, co umożliwi dostosowanie działań do aktualnych potrzeb i wyzwań.
- Uwzględnianie uwag od mieszkańców oraz interesariuszy, aby wprowadzać ewentualne korekty w strategii i programach rozwojowych, zwiększając ich efektywność i zgodność z potrzebami społecznymi.

Te zasady partycypacji społecznej wzmacniają zaangażowanie lokalnej społeczności w rozwój Gminy Niegosławice, budując zaufanie i wspierając realizację zrównoważonej strategii do 2030 roku.

SPIS TABEL

Tabela 1 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	20
Tabela 2 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.....	27
Tabela 3 Cele Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030	47
Tabela 4 Cele i kierunki działań.....	51
Tabela 5 OSI wskazane na poziomie regionalnym (zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030).....	83
Tabela 6 Zgodność z celami innych dokumentów strategicznych	88
Tabela 7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	93
Tabela 8 Wykaz dokumentów wykonawczych w gminie Niegosławice oraz ocena ich aktualności	97
Tabela 9 Uspołecznienie Strategii Rozwoju Gminy Niegosławice na lata 2024-2030	102

SPIS MAP

Mapa 1 Mapa gminy Niegosławice www.wikipedia.org.pl ,.....	6
Mapa 2 Szlak Laubego	16
Mapa 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Niegosławice	60
Mapa 4 Klasy łącznego zagrożenia suszą – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy.....	78
Mapa 5 Gmina Niegosławice Natura 2000 – obszary chronionego krajobrazu – użytki ekologiczne Źródło: https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/	80

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 System transportowy gminy Niegosławice.....	75
Rysunek 2 System osadniczy gminy Niegosławice	82

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Niegosławice

Załącznik nr 2 - Wzór ankiety badawczej.

Załącznik nr 3 -Tabela ewaluacyjna.